…ВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН XXVII СЪЕЗД

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 52 (17175) | 1986 оной мартын 2, воскресени | Сэн 3 мүн.

…НФОРМАЦИОННО …МЭДЭЭСЭЛ

…ин XXVII съездын февралиин 28-най үдэшын …дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлые, …Центральна шалгалтын комиссиин тоосоото …е зүбшэн хэлсэлгэеэ үргэлжэлүүлһэн байгаа.

…: СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Э. А. …надзе, Донецкэ областиин нүүрһэ малталгын Орд…евскэ үйлэдбэрниин нэгэдэлэй Карл Марксын нэ… шахтын забойщик Ю. М. Шаталов съезд дээрэ …бэ.

…ууд болон айлшадай альга ташалга доро совет …улай ба пионернүүдэй түлөөлэгшэд зал руу оро… үетэнэй түлөөлэгшэдые суглараһшад халуунаар …байгаа. Комсомолшууд болон пионернүүд Совет…зай Коммунис партиин XXVII съездые амарша…нинскэ комсомолой рапортые съездын президиум…улаа.

…даа нүхэд: КПСС-эй Примориин крайкомой нэ…екретарь Д. Н. Гагаров, Воронежско областиин …Каменска райкомой нэгэдэхи секретарь Ж. Д. …, Туркменистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи …ь С. А. Ниязов, СССР-эй Кинематографистнуу…юоной правлениин нэгэдэхи секретарь Л. А. Ку… элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаба.

…ь нүхэд: Германиин Коммунис партиин Түрүүлэг…рт Мис, США-гай Коммунис партиин Генеральна …ь Гэс Холл съездые амаршалан үгэ хэлээ.

…кэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд 1986 …ртын 1-дэ хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлээ.

…: СССР-эй оборонын министр С. Л. Соколов, …Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь Ю. В. …Псковско областной 1-дэхи больницын отделениие …И. И. Желнина, Ленинградай гүрэнэй А. С. Пуш…эрэмжэтэ драмын академическэ театрай ахамад …И. О. Горбачев, КПСС-эй Ростовско обкомой …секретарь Б. М. Володин, Ворошиловградска …н «Стахановшахтострой» трестын ахалагша инс…Г. Петров, КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи …ь Г. И. Усманов, СССР-эй Гүрэнэй агропромыш…интедэй түрүүлэгшэ В. С. Мураховский, КПСС…овска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Колбин, …нефтиин промышленностиин министр В. А. Дин…А. Ждановай нэрэмжэтэ Владимирска тракторна …арткомой секретарь В. Я. Красильщиков, Украи…партиин Харьковска обкомой нэгэдэхи секретарь …ясниченко, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ С. А. Шалаев, …Новосибирскэ обкомой нэгэдэхи секретарь А. П. … элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан

… Индиин Коммунис партиин Национальна Сове…ральна секретарь Раджешвара Рао, Индиин Ком…ртиин хүтэлбэриин ба секретариадай гэшүүн Уго …съездые амаршалан, үгэ хэлэбэ.

…ическэ элидхэл болон Центральна шалгалтын ко…тоосоое зүбшэн хэлсэлгые түгэсхэхэ тухай шиид… съезд баталан абаба.

…оциннуудай проектнүүдые бэлдэхэ талаар съездын …ан комиссиин үмэнэһөө: партиин XXVII съездэ… ЦК-гай Политическэ элидхэл тухай — нүхэр …рбачев, КПСС-эй Программын шэнэ найруулга …нүхэр А. Н. Яковлев, КПСС-эй Уставта оруулаг…хубилалтанууд тухай нүхэр Г. П. Разумовский үгэ

… Советскэ Союзай Коммунис партиин Програм…э найруулгые, оруулагдаһан хубилалтануудтай…етскэ Союзай Коммунис партиин Уставай текстые …гаар баталба.

… съезд КПСС-эй Центральна шалгалтын комис…соое баталба.

…эй Центральна шалгалтын комисси тухай шэнэ …эн дуугаар баталагдан абтаба.

…ии дээрэ түрүүлэгшээр һуухан нүхэр Н. И. Рыж…эдэ хабаадагшадай үмэнэһөө түрэһөөр 55 наһа…оорнь Михаил Сергеевич Горбачевые халуу…ршалаа.

СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРИЕЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛҺЭЭР

Арад түмэнэй ажабайдалтай холбоогоо бэхижүүлхэ, социалис бодото байдалые үнэн зүбөөр, уран һайханаар харуулха, шэнэ ба түрүү юумэ зориг бадаруулмаар, тобоймо хурсаар зураглаха, общестын урагшаа дабшалтада һаад тойбо ушаруулжа байһан бүхы юумэ элишэлэн харуулжа, усадхан зайсуулха гэээшэ литература болон искусствые хүгжөөлгын гол шэглэл болоно гэжэ СССР-эй соёлой министр **П. Н. Демичев** КПСС-эй XXVII съездын февралиин 28-най үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Совет зохёохы интеллигенци хүдэлмэридөө ёһотойл шэнэ гуримые баталхын түлөө, манай урагшаа дабшалтада һаад ушаруулжа байһан бүхы юумэнһээ обществоёо арюудхахын түлөө тэмсэлдэнь партиин эдэбхитэй туһалагша байхые оролдоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Хүнэй эдэбхи үүсхэлые, зохёон байгуулагша болохо хүнэй бэелүүлжэ байдаг үүргые сэгнэхэгүй ябадал манай ажабайдалда огто таарахагүй байна гэжэ министр хэлээ. Харин тиихэдэ түсэблэлгын болон мүнгэн һангай органууд һүүлэй үе болотор соёлой байгуулалтые ямаршье ашаг үрэгүй, экономикодо бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулдаг юумэн болоно гэжэ тоолодог байгаа. Нютагуудай соёлой эмхи зургаануудай түсэбүүдтэ оруулагдаһан барилга заримдаа удаан саг соо, үнгэржэ ерэхэдээ арбаад жэлэй туршада унжагайруулагдадаг байгаа. Мүнөө бидэнэртэ соёлой эгээл һайн материальна бааза, олониитын дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриие эмхидхэлгын эгээл мүнөөнэй түхэл маягууд хэрэгтэй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Совет соёлой олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн шэнжэ тухай хөөрэхэдөө, тэрэ манай арадуудай жаргаалые, тэдэнэй аха дүүгэй хани барисаае бэхижүүлгын шухала эрхэ нүхэсэл болоно гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Мүнөө энэ эрхэ нүхэсэлэй үүргэ хэдэн дахин ургажа байна. Эгээл тиимэһээ үндэһэ яһанай илгаа гаргаха, дээрэлхүү ябадалда эбсэшэгүйгөөр хандаха ёһотойбди.

Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай заха заабаринуудай үндэһөөр гоё һайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлгын ниитэ гүрэнэй программа зохёогдожо байна гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдээсээ. Энэнь уран һайханай мэдэрэлые дээшэлүүлхэ, гоё һайханиие ойлгодогоор хүмүүжүүлхэ хэрэгые тон шэнэ шатада гаргаха арга олгохо байна.

Молдавиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **С. К. Гроссу** трибунада гараба. Үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй үедэ промышленна үйлэдбэриин, газар тариалангай болон мал ажалай продукциин хэмжээн ургаа гэжэ тэрэ мэдээсээ. Гэбэшье үйлэдбэриие хүгжөөлгын эрхэ байдалда болоһон хубилалтануудые саг соогоо, ёһотой һайнаар сэгнэжэ шадаагүй байгаабди. Энэ ушар түсэбтэ табан жэлэй дүнгүүдтэ хангалтагүйгөөр нүлөөлбэ. Зарим зүйлэй хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха түсэбүүд дүүргэгдээгүй.

Түсэбтэ арбан хоёрдохи табан жэлдэ республикын ажалшад асари ехэ хэмжээнэй, орёо нарин зорилгонуудые шиидхэхэ зэргэтэй. Машина бүтээлгын предприятинуудые, үйлэдбэридэ рободуудые тодхон табилгын хэрэгсэлнүүдые, телевизионно болон видеотехникэ хүгжөөлгэдэ онсо анхарал хандуулагдаха байна.

Үрэ жэмэсэй продукцяар, һайн сортын виноградаар ажалшадай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые бүри гүйсэд дүүрэнээр хангалгада түсэбүүд соо гол анхарал хандуулагдана. Мал ажалда урдынхидал мэтэ ехэ хүсэеэ элсүүлхэ байнабди. Эдэ бүхы зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Госагропром ехэ үүргэ дүүргэхэ уялгатай. Тэрэнэй эмхинүүдэй байгуулагдахада, республикымнай хүдөө ажахые эрхилэлгын ажал хэрэгүүд һайжаруулагдаа гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлые би анхаралтайгаар шагнажа, тобшолол бүхэнэй дурадхал бүхэнэй һүүлээр ой ухаандаа «зүб» гэжэ бодомжолдог байбаб гээд Узбегэй ССР-эй Хорезмскэ областиин Ургенчскэ 94-дэхи интернат һургуулиин директор **М. Якубова** хэлээ.

Оронойнай урда асари ехэ зорилгонууд табигдажа байна. Парти холые ерээдүй тээшэ хаража, тэдэнэй ухаан бодолой, ажал ябуулгын агууехэ үе сагта тааралдан зохилдохын тула, тэдэнэртэ алтан наранай арюун тунгалаг элшэеэ сасажа байхын тула залуушуул болон үхибүүд тухай ехэ анхарал оролдолго хандуулна.

Үйлэдбэритэй һургуулиин холбоон бэхижүүлэгдэнэ, ажалаар хүмүүжүүлгэдэ, мэргэжэлээ шэлэлгэдэ шэнэ хандасын түрүүшын үрэ дүнгүүдые үгэнэ. Гэбэшье бүхы юумэндэ даалгагдаһан этигэл найдалые бидэнэр багшанар, гүйсэд харюулжа шаданагүйбди, гэжэ делегат хөөрөөгөө үргэлжэлүүлбэ. Багшалалгын ажал ябуулгада ушаржа байһан асуудалнуудые хойшолуулангүй шиидхэхэ хэрэгтэй. Тусхайлбал, социально-экономическа хүгжэлтын түсэбүүд соо министерствэнүүд болон предприятинууд һурагшадта зорюулагдаһан цехүүдые, һургуулинууд хоорондын комбинадуудые барихые хараалнагүй, һурагшадай бригадануудые тооногүй, хуушарһан техникэ үгэнэ. Оньһон техникээр, илангаяа тоолон тодорхойлолгын техникээр үхибүүдэй һонирхол гүйсэд дүүрэнээр хангагданагүй.

КПСС-эй Волгоградска обкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Калашников** үгэ хэлэхэдээ, партиин съездэдэ зорюулжа волгоградайхидай бэлдэһэн ажалай бэлэг тухай мэдээсэбэ. Волгоградай тракторна завод уялгаа нэрэтэй солотойгоор дүүргээ, мүнөөнэйхиһөө хоёр дахин бүтээсэ ехэтэй «Волгарь» гэжэ түрүүшын хүсэтэ тракторнуудые бүтээгээ.

Центральна Комитедэй зохёон найруулһан инвестиционно политика ниитын үйлэдбэриин эршэ дэлисые хурдадхалгада гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлдэг юм. Область дотор промышленностиин түрүү һалбаринууд байгуулагданхай. Эгээл тиимэһээ тэдэниие һэльбэн шэнэлэлгэдэ, оньһон техникээр хангалгада капитальна һомололгонууд ургаһан байна гэжэ делегат мэдүүлээ. Гэбэшье байгша ондо түсэбөөр хараалагдаһан хүдэлмэриин хэмжээнэй барилгашадай арга боломжонуудые дүрбэнэй гурбан хубяар үлүүлжэ байһаниинь һанаа зобооно.

Партийна ажабайдалай ёһо гуримуудые хазагайруулдаг, этигэл найдалые өөһэдынгөө аша туһада хэрэглэдэг, тиигэжэ коммунистын үндэр нэрэ зэргые бузарладаг хүнүүдые парти ленинскэ ёһо гуримаар, зоримгойгоор зайсуулжа байна гэжэ үгэ хэлэгшэ саашадаа мэдүүлбэ. Хурдадхалга тухай хэлэхэ дуратай аад, бодото дээрээ шэнэ политикын удхые ойлгонгүй, хуушанайнгаа гуримаар хүдэлжэ байдаг хүтэлбэрилэгшэдшье үшөөл дайралдаһаар. Гэхэтэй хамта үнэн сэхэ хөөрэлдөө хэхэ гэһэн шалтагаантайгаар али бүхы юумэ бэдэржэ, «үүсхэл эдэбхи гаргангүй, ажал хэрэгээ аалиханаар жэншэдгүй бэелүүлдэг кадрнуудай нэрэ хүндые» бузарлажа яашье болохогүй. Парти болон арадай нэгэдэл хадаа хүндэ хүшэр туршалгануудай үедэ мүндэлһэн гол шухала түйлалта мүн. Энэ нэгэдэлые нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахихабди.

Эфиопиин Хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, Социалис Эфиопиин ВВАС-ай Түрүүлэгшэ **Менгисту Хайле Мариам**, Франциин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь **Гастон Плиссонье**, Афганистанай Арадай-Демократическа партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, ДРА-гай Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ **Бабрак Кармаль** үгэ хэлэжэ, съездые амаршалһан байгаа.

Ээлжээтэ бэшэ, онсо яаралтай гэжэ нэрлэгдэһэншье съезднүүд парти болон гүрэнэй түүхэдэ байһан юм гэжэ СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр **Э. А. Шеварднадзе** энэ үдэрэй үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Манай съезд ээлжээтэ съезд юм. Тэрэ ороной ажабайдалда эрид хубилалтын съезд, новаторнуудай съезд боложо, түүхэдэ орохо байна.

Ядерна болон бусад түхэлэй буу зэбсэгүүдые шата шатаарнь усадхалгын комплексно түсэбые дурадхахадаа, манай һанал бодолые дэмжэгшэд, союзнигууд болон ханинар, ангиин талаар аха дүүнэрнай тэрэниие дэмжэхэ байха гэжэ хүлеэгээ һэмди. Январиин 15-да хэгдэһэн Мэдүүлгэ социалис хамни нэгэдэлтэ оронуудай үгэө ойлголсоһон һанал бодолые, түрүү үзэлтэй хүсэнүүдэй, һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлтэй бүхы хүнүүдэй аша туһые элирхэйлэн харуулна.

ЦК-гай Политическэ элидхэл соо американ талын хараа бодолдо тон зүб сэгнэлтэ үгтэнэ. Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг США-гай делегациин тэрэниие ойлгуулха гэһэн нэмэлтэ һэдэлгэ энээниие үшөө дахин элирүүлбэ.

Январиин Мэдүүлгэ соо тодорхойлогдоһон хараа бодол ерээдүйе ядерна буу зэбсэггүй болгохо гэһэн хараа бодолтой юм. Манай ойлгомжодо ядерна болон химическэ буу зэбсэгүүдые усадхалга юрын буу зэбсэгүүдые хороолгоор хангагдаха ёһотой. Тиихэдэ ядерна туршалгануудые болюулха тухай асуудалаар Холбоото Штадуудай бэелүүлжэ байдаг хараа бодол уласхоорондын байдалые улам түгшүүрилтэй болгохо хара амяа хараһан хараа бодол болоно.

Үргэн ехэ газар нютагуудые, океан далайнуудые өөһэдынгөө аша туһын зоно болгожо соносхоходоо, Холбоото Штадууд бусад арадуудай бэеэ дааһан ба дулдыданги бэшэ байдалда аюул тохёолдуулна. Хуулита правительствануудые хуулита бэшэ гэжэ соносхоно.

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

ҮЕ САГАЙ ШЭНЭ ЭРИЛТЭНҮҮДТЭ ХАРЮУСАМААР АЖАЛЛАХА

…ЕЛҮҮЛЖЭ ОРОХОМНАЙ

…дотор эдеэ хоолой …ые элбэг дэлбэг бол…эрэнэй найдамтай нөө…болгохо талаар хүдөө …та ажахы эрхилэлгын …далай эрид хубилгаг…һан тухай КПСС-эй …Генеральна секретарь …рбачев партиин Цент…Комитедэй Политиче…идхэл соо «Эдеэ хоо…удалые шиидхэлгэ…н ээлжээнэй зорилго» …үүдалаар тогтожо хэ…байна. Энэ бүлэг соо…ы удхатай, сэсэн мэр…үүдтэй танилсаад бай…совет хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэл омог баяраар билтарна.

Үнэхөөрөөшье, һүүлэй гурба-дүрбэн жэлэй туршада, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта болож байһан хубилалтанууд эли тодоор гэршэлнэ. Эдэ бүгэдые бидэ бэе дээрээ үзэжэ, мэдэржэ байнхайбди. Манайшье ажахые абаад үзэхэдэ, һүүлэй үедэ нилээд амжалта түйладаг болоо. Гүрэндэ мал ажалай продукци — мяха, һү, ноохо хараа байса ехээр худалдана. Адуу малай тоо толгойшье олошоруулагдаа, ашаг шэмэньшье дээшэлүүлэгдээ.

Энээндэ минии хүтэлбэрилдэг хонишодой бригадын коллектив хубитаяа оруулһан байха. Бидэ нёдондо отарынгаа зуун эхэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 104 хурьга томо болгожо, хонин бүхэнһөө 4,2 килограмм нооһо хайшалжа тушаагаа һэмди. Байгшашье ондо бригадын гэшүүд түйлаһанаа батадхахаар хүдэлжэ байнхай. Мүнөө бидэ 258 толгой хурьгадтай болонхойбди. Эхирлэһэн хонидшье бии. Хониднай һаянайл хурьгалжа эхилэнхэй. Энэ шухала компаниияа эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ арга боломжо манда гүйсэд бии гээшэ. Эхэ хонидой, хурьгадай эдихэ тэжээл яһала элбэгээр нөөсэлэгдэнхэй. Дүй дүршэлтэй хурьгашадшье байха. Юрэдөөл, арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй солотойгоор бэелүүлхэ аргатайбди.

«Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалтые хоёрһоо үлүү дахин эршэдхэхээр, хүн бүхэнэй хүртэсэдэ мяха, һү, овощ ба үрэ жэмэс үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлхээр хараалагдана» гэжэ партиин табиһан зорилгыень бидэ хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ ёһотойбди. Энэ манай саатагүй бэелүүлхэ мүнөөдэрэй гол зорилго болоно бшуу.

Г. РАБДАЕВ,
Зэдын районой Борьёогой совхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой, СССР-эй гүрэнэй шангай лауреат.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: УЛААН-ҮДЫН «БУРЯТШВЕЙБЫТ» НЭГЭДЭЛЭЙ ТУРШАЛГЫН ЦЕХЭЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД Е. М. БЕЛЫХ, МОДЕЛЬЕР-ЗУРААШАН Л. А. ДАГДАНОВА, ЛЕКАЛЬЩИК Н. М. КОНЕВИНА, ЭКОНОМИСТ А. М. ОЧИРОВА КПСС-эй XXVII СЪЕЗДЫН МАТЕРИАЛНУУДТАЙ ТАНИЛСАЖА БАЙНА.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

БҮГЭДЫЕ ХАБААДУУЛХА

Манай Загаһатын хүн зон бултадаа КПСС-эй XXVII съездын нээгдэхые хүлеэһээр үнинэй һэн. Партиин съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон совхозой ажалшад нэрэ солодоо хүрэмөөр ажаллажа байна. Хонишод коммунистнууд Михаил Шалуев, КПСС-эй обкомой гэшүүн Екатерина Пинтаева, Хамид Шамсутдинов, Намжил-Доржи Дондоков малаа тобир тарганаар ондо оруулхын тула ехэ оролдолго гаргана. Шэнэ түл абалга эмхитэйгээр, гарзагүйгөөр үнгэржэ байнхай. Хонишон Георгий Михайлов съездын хүндэлэлдэ зорюулан, урда абаһан социалис уялгаяа дээшэлүүлээ һэн. Тиигэжэ зуун эхэ хонин бүхэнһөө зуу бэшэ, харин 110 хурьга түлжүүлхэб гэһэн байна.

КПСС-эй XXVII съезд дээрэ партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэлые тон анхаралтайгаар шагнабабди. КПСС-эй тоосоое, партиин саашадаа бэелүүлхэ зорилгонуудые үнэн зүрхэнһөө һайшаажа, халуунаар дэмжэжэ байһанаа минии нютагаархин бултадаа, би өөрөө мэдүүлнэбди.

Колхозой байгуулагдаһан сагһаа хойшо би хамтын ажалда ябаһан, олон жэлдэ малшанаар хүдэлһэн хүн гээшэб. Тиимэһээ Политическэ элидхэл соо ороной хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтэ тухай хэлэгдэһэн үгэнүүдые анхаран уншабаб. Хүдөө ажахын үйлэдбэриин ургалтые хоёрһоо үлүү дахин дээшэлүүлхэ зорилго табигдана. Энэ тон зүб тодорхойлогдоһон эрилтэ болоно.

Хэнэйшье мэдэһээр, хүдөө ажахын мүнөөнэй ургалта һанаһанда тиимэ хүрэмөөр гэхын аргагүй. Энэниие манай совхозой байдал бодотоор гэршэлэн харуулна. Ниитын адууһа малай ашаг шэмэ мүртэй дээшэлнэгүй. Сагай уларилһаа дулдыданги байһаарбди. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие эрид һайжаруулха гээшэ, манай бодомжоор, мүнөө үе сагай эгээл шухала асуудал болоно.

Би өөрөө ажалай ветеран һэн туладаа Политическэ элидхэл соо дайнай болон ажалай ветеранууд тухай хэлэгдэһэн үгэнүүдые угаа һонирхон уншабаб. Ветерануудай бүхэсоюзна ниитын эмхи байгуулха тухай һанамжые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб. Пенсидэ гараһаншье һаа, ниитын ажабайдалда шадалайнгаа зэргээр хабаадалсаха хабатай үбгэд, хүгшэд олон гээшэ. Зүгөөр тэдэнэй ажал ябуулгые, урагшаа тэгүүлһэн эрмэлзэлые нэгэдхэн хүтэлбэрилхэ эмхи үнэхөөрөө тон хэрэгтэй болонхой. Сэхыень хэлэхэдэ, олонхи пенсионернүүд үйлэдбэри дээрэ үшөө хүдэлхэ, ниитын ажабайдалда аша туһатай хэрэг бүтээжэ шадаха аргатай байна бшуу. Энэ асуудалые ойрын сагта шиидхэхэ шухала гэжэ хэлэхэ байнаб.

Съездын хараалһан зорилгонуудые хүсэндэнь хүргэхын түлөө, партиин хэрэгэй түлөө нютагаархинайнгаа бүхы хаба шадалаа, хүсэл оролдолгоёо гаргаха, арга боломжонуудаа элсүүлхэ байһандань этигэнэб.

Д. ОСОРОВА,
1939 онһоо КПСС-эй гэшүүн, ажалай ветеран.
Хэжэнгын район.

БҮХЫ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛХЭБДИ

БАМ-ай Буряадай участогай барилгашад, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, саашадаа бүри ехэ үрэ дүнгүүдые түйлаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байна. Үйлэдбэридэ шэнэ онол аргануудые, оньһон техникэ хэрэглэһэнэй, эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ 1980 онойхиһоо 21 процентээр дээшэлээ. Барилга эрхим шанартайгаар хэжэ, барилгын өөрынь үнэ сэн 5 процентээр доошолуулаабди. КПСС-эй XXVII съездын боложо байһан эдэ үдэрнүүдтэ хүн бүхэн хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахые оролдоно. Эндэ коммунистнууд лэ ёһотойл жэшээ харуулна гээд тэмдэглэхэ шухала.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой съезд дээрэ хэһэн элидхэл тон анхаралтайгаар шагнаһан, сэдьхэлээ хүдэлгэн уншаһан байнабди. Мүнөө коллектив доторнай зүбшэн хэлсэлгэ эхилэнхэй. Хүдэлмэришэн бүхэн ажал хэрэгтээ эзэн ёһоор хандаха ёһотой гээд нүхэр М. С. Горбачевой элидхэл соо тэмдэглэгдэнэ. Энэнь тон зүб гээд һананаб. Ажалша коллективүүдэй үүргэ саашадань бүри дээшэлүүлжэ, һайн үрэ дүнгүүдые түйлаха хэрэгтэ бидэ, юрын хүдэлмэришэд, аргагүй ехэ нүлөө үзүүлхэ аргатайбди.

Минии хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үнгэрһэн табан жэлэй даабари гурбан жэл зургаан һара соо дүүргээ һэн. Бидэ бригадна подрядай гуримаар ажаллаһанай ашаар һайн үрэ дүнгүүдые түйланабди. Шэнэ, энэ табан жэлэйнгээ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэжэ, БАМ-ай түмэр харгые саг үргэлжын ашаглалгада тушааха хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэбди гэжэ түүхэтэ XXVII съездын боложо байһан эдэ үдэрнүүдтэ бидэ эрид шиидэнгээр мэдүүлнэбди.

В. ГОРБАЧЕНКО,
барилга-хабсаралгын 703-дахи поездын бригадир, коммунис ажалай ударник.

ЭРИД ХУБИЛААЛТЫН ЭХИНДЭ

Түрэл партиимнай бэелүүлжэ, хараалжа байһан бүхы юумэн арад зонойнгоол аша туһада зорюулагдадаг гэжэ ажабайдал элитээр гэршэлэн харуулна. Мүнөөшье ороной экономическа, социальна хүгжэлтын, манай бүхы обществын саашанхи дабшалтые хурдадхалгын асари ехэ зорилгонууд табигдаад, мүнөө КПСС-эй XXVII съезд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байна.

Эдэ бүгэдэ совет хүн бүхэндэ сэхэ хабаатай, үдэр бүриинь ажалтай, ажабайдалтай нягта холбоотой гэжэ бидэ һайн мэдэнэбди. Тиимэһээ эдэ ехэ түсэбүүдые, хараа зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө үндэр бүтээсэтэ ажалаар харюусаха, шэнэ эрилтын ёһоор хүдэлхэ шухала гэжэ хүн бүхэн баһал гүйсэд ойлгоно.

Манай совхозой бригада, фермэ, отара бүхэндэ партиин съездын материалнууд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэл ажалшад, малшадай дунда үргэноор зүбшэн хэлсэгдэнэ. Үдэр бүхэндэ агитаторнууд, политинформаторнууд ажалша коллективүүдтэ хөөрэлдөө үнгэргэнэ, уншалга хэнэ.

Энээнтэй хамта хаа хаанагүй ажалай эршэ, хүнүүдэй эдэбхи эдэ үдэрнүүдтэ баһал улам шангадажа байна гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Жэшээлхэдэ, совхозой һү һаалиин фермынхид гүрэндэ һү тушааха жэлэй хоёр һарын түсэбые съездын урда тээ дүүргээд, һарын һүүл болотор даабариһаа гадуур шадаал һаа ехэ һү һаахын түлөө оролдоо. Тусхайлбал, байгша оной түрүүшын хоёр һарада түсэбэй ёһоор 980 центнер сагаан эдеэ абаха байһан һаа, мүнөө һаалишаднай 1 065 центнер һү һаагаа. Мүн гүрэндэ һү тушааха хоёр һарын даабариие 110 гаран центнерээр үлүүлбэ.

Манай түрүү һаалишад коммунистнууд Т. Д. Дайндарова, Л. Д. Чагдурова, мүн бэрхэ һаалишад А. Ц. Дашиева, Д. Д. Цыбикова, М. Б. Бундаева болон бусад жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө түс тустаа 430, 360 үлүүтэй килограмм һү һаагаад, энээнээ үдэр бүри дээшэлүүлхын түлөө оролдоно.

Ажахын хонишод баһал түрэл партиингаа съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсанхай, шэнэ хүсэтэйгөөр хүдэлжэ байна. Манай үнинэй хонишон, арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүлшын жэлэй дүнгөөр Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан Ц. Ж. Цыренжаповай гэр бүлын бригада съездын нээгдэхэ үдэрэй урдахана зуун эхэ хонин бүриһөө 100 хурьга абаһан тухайгаа элидхээ һэн. Баһал бэрхэ хонишон коммунист В. Д. Очировай хүтэлбэрилдэг бригадын хонишод 525 эхэ хонидһоо 523 хурьга, дүршэлтэй хонишон Эхэ-герой З. Г. Эрдынеевагай бригада 523 хонинһоо 525 хурьга түлжүүлнэ. Эдэнэр ойрын үдэрнүүдтэ зуун эхэ хонин бүхэнһөө 100 хурьга абажа, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилготой.

Бүхы дээрэнь энэ жэлдэ совхоз 3 189 хурьга абаха түсэбтэй юм. Мүнөө үшөө 2 бригадада хонидой хожомшог, мартын тэн болотор хурьгалха байбашье һаань, бүхыдөө 3 150 гаран түл абтаад, гарза хоролтогүйгөөр томо болгогдожо байна.

Байгша ондо хонидой түлые эмхитэй һайнаар абажа, хурьга олоор түлжүүлхэ арга боломжо манайда гүйсэд бии. Хонид, хурьгад үбһэ тэжээлээр гүйсэд хангагданхай. Олонхи отарануудта тусгаар түхеэрэгдэһэн, дээшэнь үргэгдэһэн шалатай, хуурай, дулаан таһалгануудта түл абтана.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй эхинһээ совхозой ажалшад үйлэдбэриингөө бүхы һалбаринуудта эрид хубилалта хэхэ, һалбари бүхэндэ ажалай үрэ дүнгүүдые дээшэлүүлхэ, бүхы юумынгээ шанарые һайжаруулха гэһэн уряа доро хүдэлхөөр шиидээ.

Р. ГОНСОРУНОВ,
Хяагтын районой Алтайн совхозой партбюрогой секретарь.

…РАЛГА СОНОСХОГДОБО

…үдын гадар трикотаж …ай фабрикада февра…һаа «КПСС-эй XXVII …манай габшагай ажал» …конкурс-харалга сонос…

…ин съездын хүдэлмэ…жэһэн митингые нээ…мбинадай профкомой …шэ Р. Ф. Павлова үдэр …аралгын дүнгүүд гар… соносхогдожо байха …дээсэбэ. Комбинадай … организациин секре… А. Соколов съезд … тобшохоноор хөө…ө, М. С. Гор… хэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо Ленинскэ комсомолой, залуушуулай үүргэ онсолон тэмдэглэһыень тон һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ.

Нэхэгшэ Т. С. Фалилеева үгэ хэлэхэдээ, съездын урдахи мүрысөөндэ үүсхэл гаргаһан А. Кадочниковай бригадын хүдэлмэри дээрэ тогтоо.

Эсхэгшэ Т. М. Олейник трибунада гарахадаа, КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл эб найрамдалта шэнжэтэй гэжэ тэмдэглэбэ. Эсхэлгын цех эб найрамдалай жасада 3100 түхэриг эльгээгээ. Съездые угтуулан габшагайгаар ажаллаха гэһэн үүсхэл гарһаһан, түсэбһөө гадуур 65 500 хубсаһа эсхэһэн коллективэй түлөөлэгшын үгэнүүд халуун альга ташалгаар угтагдаба.

Удаань оёдолой цехэй ахалагша мастер Н. А. Мальцева, фабрикын директор А. Д. Тармаев гэгшэд үгэ хэлэжэ, съездын үдэрнүүдэй үедэ соносхогдоһон конкурс-харалгада илагшадта тогтоогдоһон урмашуулга тухай хөөрөө.

Митингдэ хабаадагшад тусхай резолюци баталан абаба.

Д. БАДМАЕВА,
фабрикын оёдолой цехэй хүдэлмэрилэгшэ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд

СЪЕЗД ХҮДЭЛМЭРИЕЭ ҮРГЭЛЖЭЛҮҮЛҺЭ...

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта).

Стратегическэ командна үндэрнүүдые булимтаран эзэмдэхэ гээшэ «одото дайнай» программын гол зорилгонуудай нэгэниинь болоно гэжэ Вашингтондо нюунагүй гээд министр тэмдэглээ. Замбуулинай дайдада булюу байхадаа, газар дээрэшье булюу байдал хангаха болоно. Энэ программань арадуудые дарлан мүлжэхэ, тэдэниие империалис зонхилолго доро абаха гэһэн шэнэ стратеги мүн.

Советскэ Союз энээниие хүсэнэгүй, зүгөөр өөһэдынгөө аюулгүй байдалые хангахын, союзнигууд болон ханинараа оршолон хамгаалхын тула шухала хэрэгтэй болоод байгаа һаань, бүхы юумэ, тэрэ тоодо замбуулинай буу зэбсэгүүдые зохёон бүтээжэ шадахал гэжэ министр хэлэбэ. Хүн түрэлтэндэ ядерна зэбсэгэй аюул тохёолдуулһан аад, замбуулинай дайдаһаа уршаг тойбо татахые һэдэжэ байнат, энээнээ бэелүүлхэ ёһогүйт гэжэ американецуудта хэлэнэбди.

Мүнөө тохёолдожо байһан оршон байдалда парти гадаадын политическэ стратегиингээ программна шэглэлнүүдые тодорхойлно. Эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй оршон байдалда ажаллаха арга совет арадта олгохо гээшэ тэдэнэй гол зорилго мүн. Бүхы түхэлэй буу зэбсэгүүдые энэ зуун жэлэй һүүл болотор гүйсэд усадхаха программые бэелүүлхэ, замбуулинай дайдада буу зэбсэгүүдые гаргалгын харгые хааха гээшэ гол замнай болоно.

Манай ажабайдалай бүхы талада һайн хубилалтанууд боложо байна гэжэ Донецкэ областиин Орджоникидзевскэ нүүрһэнэй үйлэдбэриин нэгэдэлэй Карл Марксын нэрэмжэтэ шахтын забойщик **Ю. М. Шаталов** хэлэбэ. Манай урагшаа хурдан түргэнөөр дабшахын тула, харгы замдамнай ушаржа байһан бүхы юумэ усадхахын тула шэглүүлэгдэһэн тодорхой ехэ хүдэлмэри бэелүүлэгдэжэ байна. Эдэ зорилгонуудые шиидхэлгын харгы замууд, түхэл шэнжэнүүд, онол арганууд КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо эли бүхы талаһаа харуулагданхай.

Хүнүүд партидаа этигэнэ, тэрэниие дэмжэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Съездын үзэмжэдэ табигдаһан документнүүд хүдэлмэришэн хүндэ дүтэ, ойлгосотой байна. Ушарынь гэхэдэ, тэрэнэй ажабайдалые материальна ба оюун ухаан бодолой талаар баян дэлгэр болгохо, дэлхэй дээрэ амгалан байдал хангаха гэһэн зорилго табина.

Ороной хуби заяанай шиидхэгдэһэн түүхын эрид эрьелтын харгы замуудта хүдэлмэришэн анги бүхы хүсэ шадалаа, һанал бодолоо партиин табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ элсүүлэн хабаадуулдаг байгаа гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ. Донбассай шахтерой олохон коллективүүдэй габшагай ажал хэрэгүүд тухай тэрэ хөөрэһэн байгаа.

Һалбариин бүхы хүдэлмэриин ашаг үрэ ехэтэй байхын, шанарыень һайжаруулхын тулада эрдэм-наукын, түсэблэлгын органуудай туһаламжа, СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын зүгһөө эрид хэмжээнүүд хэрэгтэй болоно. Донбассте жэл ерэхэ бүри нүүрһэ абалга бэрхэшээл ехэтэй боложо байна. Тэрэнэй хажуугаар һайн техникэ дуталдана. Бии байһан техникын муу шанартайгаар бүтээгдэһэндэ шахтернууд гомдол оруулна. Энэ дутагдалые түргөөр усадхаха хэрэгтэй.

Съезднүүдэй Кремлиин Ордоной зал соо хабарай наранай элшэ туяагаа сасаһандал һаруул болошобо. Ленинскэ комсомолой, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна пионерскэ эмхиин, КПСС-эй ЦК-гай, РКП(б)-гэй ЦК-гай дурасхаалта улаан тугууд намилзана. Совет залуушуулай түлөөлэгшэд, пионернүүд болон октябрятанууд партиин XXVII съездые амаршалхаяа ерэ.

Союзна бүхы республиканууд һаа ерэһэн хүбүүд, басагад ямараар ажаллажа, һуража байһан тухайгаа, юун тухай бодомжолдог тухайгаа элидхээ. Социалис мүрысөөндэ илагшад нэрьемэ ехэ альга ташалган доро партиин XXVII съездэ Ленинскэ комсомолой рапортые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевто барюулаа.

Партийна комитедүүдэй хүдэлмэри бүри хүшэр боложо байна, гэбэшье ехэ һонирхолтой болоо гэжэ сэхэ хэлэхэ байнаб гээд КПСС-эй крайкомой нэгэдэхи секретарь **Д. Н. Гагаров** тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта хүдэлмэриин онол аргые шэнэлэн хубилгаха хэрэгтэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно. Партийна комитедүүдэй һалбариин таһагуудай харюусалгата олохон хүдэлмэрилэгшэд заримдаа ажахын органуудай түлөөлэгшэд шэнгеэр харагдана, нөөсэ арга боломжонуудые обёорхо аргагүйдэнэ, һалбариин хэрэгүүдэй бодото байдалай түлөө хүтэлбэрилэгшэдтэ партийна эрилтэтэй сэгнэлтэ үгэжэ шаданагүй. Энэ хадаа хизаарай партийна организацида КПСС-эй ЦК-гай тогтоолнуудаар тодорхойлогдоһон хэдэ хэдэн зорилгонуудай дүүргэгдэдэггүй байһан шалтагаануудай нэгэн болоно.

Эдэ тогтоолнууд манай гүйлтаар абтаһан, манай хабаадалгатайгаар бэлдэгдэһэн, теэд тэдэниие хэлбэришэгүйгөөр дүүргэхэ талаар партиин крайкомдо зоримгой хаба шадал олдоогүй.

Үгэ хэлэгшэ Алас-Дурнын байгаалиин баялигуудые ашаглан хэрэглэхэ асуудалнуудта тогтоо. Примориин социально-экономическа ба хүн зонойнь үзэл бодолой арга шадалые бүри ехээр бэхижүүлхын тулада хизаарай коммунистнууд бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ гэжэ тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

Воронежско областиин Сельскэ Каменска райкомой нэгэдэхи секретаряар найман жэлдэ хүдэлжэ байнаб гээд делегат **Ж. Д. Федорова** хэлэбэ. Тэрэнэй бүхы наһан хүдөө нютагтай холбоотой. Тиимэһээ обществын хүгжэлтые түргэдхэлгэдэ, экономикын ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан партиин хараа шугамые бэелүүлхэ хэрэгтэ партиин райкомуудай үүргын дээшэлһэн тухай элидхэл дотор хэлэгдэһэн үгэнүүдые тэрэ үндэр харюусалгын мэдэрэлтэйгээр угтан абаа.

ЦК-гай апрелиин Пленумэй һүүлээр бидэнэр хүнүүдэй дунда ябуулагдадаг хүдэлмэриин хуушаһан онол аргануудһаа миил арсаа бэшэ, харин шэнэ түрүү аргануудые хэрэглэдэг болообди гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Тодорхойлон хэлэбэл, дунда шатын хүтэлбэрилэгшэдые шэлэхэ конкурсно гурим, хүдэлмэрилэгшэдые дээгүүр тушаалда табихадаа партийна организацинуудай, коллективүүдэй һанамжые хараада абалга муу бэшэ үрэ дүнгүүдые харуулжа эхилээ.

Мүнөө хүтэлбэрилэгшэдэй бэеэ даагаад хүдэлмэрилхэ арга боломжо хангаха тухай ехээр хэлэгдэнэ. Гэбэшье албан зургаанай тала хараха ябадал, хуушарһан зүбшэл заабаринууд, зүбөөр табигдаагүй шалгалтанууд эдэбхи үүсхэлнүүдтэ үргэн дэлисэ олгоногүй. Областиин, мүн республиканска ба союзна хэмжээндэ хиналта шалгалтын хүдэлмэринүүдые зохилдуулан тааралдуулха талаар хэмжээнүүд мүнөө дээрээ ашаг үрэ багатай байһаар. Партиин Центральна Комитедэй таһагууд эдэ асуудалнуудаар өөрын шанга хараа бодолтой байха зэргэтэй. Бодото хүдэлмэриин үрэ дүнгүүд партийна организациин ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй шиидхэхы сэгнэлтэ болохо ёһотой гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

Эдэ үдэрнүүдтэ коммунистнуудай, совет бүхы хүнүүдэй, дэлхэйн олониитын анхарал КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэридэ хандуулагданхай, XXVII съезд обществын хүгжэлтэдэ шанарай талаар шэнэ шата нээжэ үгэбэ гээд Туркменистанай Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь **С. А. Ниязов** хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй һүүлээр партийна хүдэлмэриин даладахи онуудта тогтонижошолон онол аргануудаар хүгжэлтын шухала асуудалнуудые шиидхэхын, аалидашаһан дабшалтые түргэдхэхын аргагүй гэжэ эли тодо болоһон гээшэ. Энэ хадаа манай республикын ажабайдалай жэшээ дээрэһээ эли тодоор харагдана гээд үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Һүүлэй арбан табан жэлэй туршада Туркменистанай экономикодо урагшаа дабшахаа болиһон байдал харагдана, ниитын ажалай бүтээсэ урганагүй гэжэ КПСС-эй ЦК-гай политическэ элидхэл дотор тон зүбөөр хэлэгдээ. Иимэ байдалай ушар шалтагаан юуб гэхэдэ, нэн түрүүн экономическа болон социальна байгуулалтада партийна комитедүүдэй хүтэлбэриин буруу онол арга, тиихэдэ эгээл гол дутагдалынь — республикын партийна организацида кадрнуудые шэлэн олохо ба тааруулан табиха ленинскэ ёһо гуримуудые эбдэлгэ болоно.

Эдээ хоолой программые шиидхэлгэдэ Туркменистанай нөөсэ ехэ арга боломжонуудтай байһан тухай хэлэхэ зуураа, тэрэ хүдөө ажахын ашаг үрые дээшэлүүлгын асуудалнууд дээрэ тогтожо, мал ажалай ашаг үрые дээшэлүүлхын тулада абтажа байһан хэмжээнүүдые онсо тэмдэглээ.

Социально-экономическа хүгжэлтые түргэдхэн, бүхы обществын байдалые шанарай талаар шэнэлхэ ябадал түйлаха гэһэн асари ехэ зорилго парти габиба гээд СССР-эй кинематографистнуудай холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь **Л. А. Кулиджанов** хэлэбэ. Тон ехэ хэмжээтэй зорилгонуудые: марксистско-ленинскэ үзэл суртальые бэхижүүлгэдэ, патриот болон интернационалис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ, сэрыгоо хэдэг ажалда, сэрыгоо уялгануудта хүн бүхэнэй үнэн сэхээр хандалгада хүнэй бэлиг шадабариин ехэ үүргэ дүүргэхэ байһан ойлгосотой. Манай ажабайдалай хубилжа байһан мүнөө үедэ, эрдэм-техникын дэбжэлтын шэнэ дабшасын үедэ үзэл бодолой, оюун сэдьхэлэй асуудалнууд айхабтар шухала үүргэ дүүргэхэ болоно. Киногой бүхы жанрнууд эстетикын үзэл сурталай эгээл үндэр дээдэ эрилтэнүүдтэ харюусаха зэргэтэй.

Һүүлээрнь Германиин Коммунис партиин түрүүлэгшэ **Герберт Мис**, США-гай Коммунис партиин генеральна секретарь **Гэс Холл** съездые амаршалһан байна.

* * *

Партиин XXVII съезд дээрэ манай обществые саашадаһ хүгжөөхэ харгы замууд тухай гүнзэгы сэдьхэлэй. партийна залан сэхэ хөөрэлдөөн болоно. КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлые, КПСС-эй Программын шэнэ найруулгын ба партиин Устатта оруулагдаха хубилалтануудай проектнүүдые, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосоое зүбшэн хэлсэжэ дүүргэбэ.

Мартын 1-нэй үглөөнэй заседани дээрэ КПСС-эй XXVII съездын делегадууд болон айлшад минута соо дуугай байлгаар Улоф Пальмегой дурасхаалые ёһолбо.

Заседани дээрэ түрүүлэгшээр һууһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй КГБ-гэй түрүүлэгшэ **В. М. Чебриков** ингэжэ хэлэбэ:

— Мүнөө һуни Стокгольмһоо гашуудалта мэдээсэл абтаа. Удэшэлэн гэртээ бусажа ябатараа, Швециин Премьер-Министр, Швециин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин Түрүүлэгшэ Улоф Пальме зэрлиг муухайгаар алуулба. Тэрэнэй һамган шархатуулагдаа. Алууршан зугадан талиигаа.

КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Советэй Президиум, Советскэ Союзай правительство Швециин арадта, Улоф Пальмегой олон жэлэй туршада толгойлһон социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партида, олон түлөөлэгшэдэйнь манай съездэ хабаадажа байһан социал-демократическа ба лейборис партинуудта гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлнэ.

Гүрэнэй болон политическэ элитэ ехэ ажал ябуулагшын, эб найрамдалай түлөө арадуудай бэеэ даахан байдалай түлөө, хүн түрэлтэнэй аша туһада гүрэнүүдэй хоорондохи үргэн харилсаанай түлөө бүхы дэлхэй дээрэ мэдээжэ тэмсэлшэнэй харата муухайгаар алуулһандань, бидэ дураа гутажа, сэдьхэлээ доһолжо байнабди.

Оронойнгоо ба СССР-эй хоорондохи һайн хүршэ ёһоной харилсаае хүгжөөхын тула Улоф Пальмегой ямар ехэ юумэ хэһые бидэ хэзээдэшье мартахагүйбди.

СССР-эй оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал **С. Л. Соколов** заседани дээрэ түрүүлэн үгэ хэлэбэ. Политическэ элидхэл соо табигдаһан зорилгонуудые Армиба флодой сэрэгшэд нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ, Коммунис партиин, Совет правительствын дотоодын болон гадаадын политикые халуунаар һайшаана гэжэ тэрэ хэлээ.

Империалис гүрэнүүдэй манай эб найрамдалта дурадхалнуудые буруушааһаа гадна, сэрэгэй бэлэдхэлнүүдээ үргэдхэжэ, ниитын байгуулалта болохо социализмые усадхан һүнөөхэ гэһэн хараа бодолоо нюуса далдагүйгөөр соносхожо байхадань, манай политикада эб найрамдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлэй али бүхы зээрхэг түримхэй ябуулгада шанга харюу сохилто үгэхөөр бэлэн байлгатай тааралдуулан зохидуулха шухала.

Сэрэгэй байгуулалтые, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые КПСС-эй хүтэлбэрилгэ хадаа социалис Эхэ ороной өөрыгөө хамгаалгые бэхижүүлгын гол үндэһэ һуури болоно. СССР-эй болон США-гай, Варшавска Договорой эмхиин ба НАТО-гай бүлэглэлэй хоорондо сэрэгэй хүсэнүүдэй тэнсүүрие тогтоохо гээшэ манай партиин ажал ябуулгын бата найдамтай үрэ дүн, социализмын түүхэтэ түйлалта мүн.

Партиин анхарал оролдолгын, бүхы арадай хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар Совет Арми болон Далайн-Сэрэгэй Флот эрдэм-техникын дэбжэлтын түйлалтануудтай зохилдуулагдан хүгжөөгдэнэ, эрхим һайн буу зэбсэгээр, сэрэгэй техникээр хангагдана.

Парти болон арадтаа үнэн сэхэ, бэеэ үгэнги, марксистско-ленинскэ суртал һургаалаар зэбсэглэгдэнхэй совет сэрэгшэд шэн зоригтойгоор, үндэр ехэ харюусалгын мэдэрэлтэйгээр алба хэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Афганистанда үсөөн тоотой совет сэрэгшэд интернациональна уялгаяа эрэлхэгээр, нэрэтэй солотойгоор бэелүүлнэ. Тэдэнэй олонхид гүрэнэй үндэр дээдын шагналнуудта хүртэнхэй.

Арадтаа тэдэнэй бата нэгэдэл манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй һүр хүсэнэй залиршагүй эшэ үндэһэн болоно гэжэ министр үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлбэ. Партиин хүтэлбэри доро бүхы арадай хүсэлэл оролдолгонуудай ашаар лэ социалис Эхэ ороноо амжалтатайгаар хамгаалжа болоно гэжэ түүхэтэ дүй дүршэл харуулна.

КПСС-эй Свердловско обкомой нэгэдэхи секретарь **Ю. В. Петров** үгэ хэлэхэдээ, съездын большевистскэ ёһоной оршон байдал олохон асуудалнуудта шэнэ ёһоор хандахые баадхана, гэжэ мэдүүлбэ.

Область дотор ажахы эрхилэлгые нарижуулан һайжаруулгын асуудалнуудта үгэ хэлэгшэ тогтоһон. капитальна барилгын ямар байдалтайе шэнжэлһэн байгаа. Капитальна барилгые һайжаруулха асуудалые КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүдэй нэгэн дээрэ зорюута хаража үзэхөөр болоо хэбэртэй гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Саашадаа делегат гүрэнэй түсэблэлгые һайжаруулха тухай асуудалда гол анхаралаа хандуулаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлэй совет хүн бүхэн тухай, эб найрамдалай хуби заяан тухай ехэ анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй байһаниинь зүрхэ сэдьхэлыемни ехээр хүдэлгэбэ гэжэ Псковско областной 1-дэхи больницын отделениие даагша **М. И. Желнина** хэлээ.

Совет засагай жэлнүүдтэ элүүрые хамгаалгын түйлаһан амжалтанууд бүгэдэндэ мэдээжэ. Жэшээнь, манай Псковско областьдо мүнөө 3 мянга шахуу врач, 10 мянган дунда эрдэмтэй медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ тоологдоно. 100 гаран поликлиникэ, больница хүдэлдэг.

Али бүхы үбшэнһөө хүнүүдые һэргылхэ хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ гол анхаралаа хандуулдагбди.

Ажалша коллективүүдтэ, ажаһуудаг газартань эхэнэрнүүдэй соведүүдые һэргээхэ тухай ЦК-гай элидхэл соо оруулагдаһан дурадхалые делегат дэмжээ.

Ленинградай А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ драмын академическэ театрай ахамад режиссер, СССР-эй арадай артист **И. О. Горбачев** үгэ хэлэхэдээ, совет соёлой уран бэлигтэнэй үндэр ехэ үүргэ, уялга тухай тогтоһон байна.

Мэргэжэлтэ искусствада хабаатай хүнүүдэй харюусалгые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Манай ажабайдалда болоһон һайн хубилалтануудые тобоймо хүрсаар харуулха зуураа, ушаржа байһан дутуу дунданнуудые элишэлэн харуулха шухала.

КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соохи гүнзэгы шэнжэлэлые, ажабайдалаймнай үндэһэн шухала асуудалнуудые үнэн сэхээр, зоримгойгоор найруулгые парти болон арад түмэн халуунаар һайшаан угтаба гэжэ КПСС-эй Ростовско обкомой нэгэдэхи секретарь **Б. М. Володин** хэлэбэ. Манай областьдо олохон дутуу дунданнууд ушарһан байгаа. Хамтын хүтэлбэрилгын партийна гол ёһонуудһаа хадуурагла, хэлэһэн үгөө бодото хэрэгүүдээрээ баталхагүй ябадал, зарим хүтэлбэрилэгшэд нэрэ түрэеэ бузарлаһаншье ушар үзэгдэһэн байгаа. Эдэ бүхы ябадалда партиин Центральна Комитет шууд сэхэ сэгнэлтэ үгөө.

Экономико хүтэлбэрилгын бодото ажал ябуулгадаа партийна организацинууд гол шухала асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулһан байха юм.

1927 онһоо КПСС-эй гэшүүн, Ворошиловградска областиин «Стахановшахтострой» трестын ахалагша инспектор, Социалис Ажалай Герой **К. Г. Петров** трибунада гарахадаа, мүнөөнэй эрхэ байдалда коммунист бүхэнэй зүгһөө ажал хэрэгтээ большевистскэ ёһоор хандаха эрилтэ табигдана гэжэ тэмдэглээ. Хангалтагүй ушар тохёолдоно. Бидэ партиин гэшүүнэй сэбэр һайхан сэдьхэлтэй байхын түлөө ленинскэ ёһоор, эбсэшэгүй шангаар тэмсэхэ уялгатайбди.

ВКП(б)-гэй ЦК-гай урдын парторг байһан туладаа тэрэ партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлөө хубаалдаба.

Совет обществын социально-экономическа ба оюун ухаан бодолой хүгжэлтые хурдадхаха хараа шэглэлые Татарай коммунистнууд, республикын ажалшад халуунаар һайшаан угтаба гэжэ КПСС-эй Татарай обкомой нэгэдэхи секретарь **Г. И. Усманов** хэлээ. Хүнэй үүсхэл эдэбхиие бадаргаха, экономикые эршэмтэйгээр хүгжөөлгын замда гаргаха талаар партиин захяа заабаринуудые гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлхын тула областной партийна организаци бүхы юумэ хэжэ байна. Нефть олзоборилгын технологие үндэһөөрнь нарижуулан һайжаруулха асуудалда тогтожо хэлээ. Баруун Сибирьтэ нефть олзоборилгын түсэбүүдые дүүргэлгэдэ Татарай нефтьшэдэй хабаадалга партиин харюусалгатай, хүндэтэй даабари болоно. Елабуга хотодо трактор бүтээлгын өөрсэ шухаг комплекс барилгада хабаатай асуудалнууд тухай тэрэ саашадаа хөөрэбэ.

Нүхэд: СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй Гүрэнэй агропромышленна комитедэй түрүүлэгшэ **В. С. Мураховски**, КПСС-эй Ульяновска обкомой нэгэдэхи секретарь **Г. В. Колбин**, СССР-эй нефтиин промышленностиин министр **В. А. Динков**, А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Владимирска тракторна заводой парткомой секретарь **В. Я. Краснльщиков**, Украинын Компартиин Харьковска обкомой нэгэдэхи секретарь **В. П. Мысниченко**, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **С. А. Шалаев**, КПСС-эй Новосибирско обкомой нэгэдэхи секретарь **А. П. Филатов** гэгшэд элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаһан байгаа.

Индиин Компартиин Национальна Соведэй Генеральна секретарь **Раджешвара Рао**, Италиин Коммунис партиин хүтэлбэриин ба секретариадай гэшүүн **Уго Пеккьоли** съезд дээрэ амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Партиин ЦК-гай Политическэ элидхэлые, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин тоосооые зүбшэн хэлсэлгээ түгэсхэхэ гэһэн шиидхэбэри съезд баталан абаа.

КПСС-эй XXVII съездэ КПСС-эй Центральна Комитедэй Политическэ элидхэл, Программын шэнэ найруулга болон КПСС-эй Уставта хубилалтануудые оруулха тухай резолюцинуудай проектнүүдые бэлдэхэ талаар съездын эмхидхэһэн комиссиин үмэнэһөө **Е. К. Лигачев** үгэ хэлэбэ.

Съезд дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэдүүд партиин Центральна Комитедэй политическэ хараа шэглэлые, бодото ажал ябуултые нэгэн һаналтайгаар һайшаагаа гэжэ тэрэ хэлэбэ. Съездэ партиин Центральна Комитедэй Политическэ элидхэлэй бүхы дүримүүд мүн лэ гүйсэд дэмжэгдэһэн байна. Энээниие хараада абажа, партиин Центральна Комитедэй Политическэ хараа шэглэлые, бодото ажал ябуулгые һайшааха, съездэ Центральна Комитедэй Политическэ элидхэл соо найруулагдаһан дүримүүдые, тобшолонуудые, зорилгонуудые һайшааха гэһэн дурадхал съездын үзэмжэдэ табигдана. Бүхы партийна организацинууд тэдэниие хүдэлмэридөө хүтэлбэри болгохо зэргэтэй.

Дэлгэрэнгы резолюциин проект таанадта бии. Тиимэһээ партиин Центральна Комитедэй тоосоон

рэнгы резолюци

ха гуримые съе

КПСС-эй Цент

тедэй политичес

гамые, бодото

гые, ЦК-гай Пол

хэл соохи тоб

зорилгонуудые

нэгэн дуугаар

КПСС-эй XXVII

эй Центральна Ко

литическэ элидх

золюциие съезд

гаар баталан аб

Удаань КПСС-

мын шэнэ най

дурадхалнуудтай

Яковлев комисс

үгэ хэлэбэ.

Съездын деле

лэхэдээ, Програ

найруулгые н

гаар һайшааһан

тэрэ тэмдэглэв. П

тушаа делегаду

тодорхой дурадх

лалтанууд ороб

эмхидхэн байгу

тэдэниие анхара

ража үзэбэ. Э

нууд тодорхоһо

дакционно шэн

тиимэһээ тэдэ э

мүүдэй удхые

Съездын резо

хэ комиссиин һа

шэнэ найруулгын

эсэсэй текстые

эдэ ажагалтану

абажа болоно.

жалан. комисси

рэар Советскэ

мунис партиин

шэнэ найруулгы

һэн дурадхал

Советскэ Сою

партиин Прогр

найруулгые съе

гаар баталаад,

абаба.

КПСС-эй Уста

ха хубилалтану

далаар **Г. П.**

миссиин зүгһөө

Съезд дээрэ

тическэ элидх

хэлсэлгын ү

КПСС-эй хубил

вэй проектые

һайшааха һан

оруулһан байга

Съезд дээрэ

нүүд соо КПС

проект тушаа

халнууд оруул

комиссидашье

байгаагүй. Уст

бүримүүһэн һай

мисси таанадай

дурадхал оруу

оруулагдаһан

тайгаар Советск

мунис партиин

ектые батална

Оруулагдаһан

тай КПСС-эй У

съезд нэгэн һ

шаагаад, зохих

һан байна.

КПСС-эй Це

галтын комисс

талха тухай то

нэгэн дуугаар

КПСС-эй Цен

галтын комисс

дүримые батал

тоол съезд д

гаар абтаа.

Заседани д

шээр һууһан н

ков съездэ

үмэнэһөө түр

тай болоһоор

геевич Горбаче

амаршалба.

КПСС-эй XXV

дэлмэриеэ мар

жэлүүлхэ.

Партиин XXVII съезд хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлһээр. Бүхы совет арад эдэ үдэрнүүдтэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэлэһэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлые анхаралтайгаар шудалжа байна. Ажалша коллективүүдтэ съездын хүдэлмэриие дэмжэһэн митингнүүд үнгэргэгдөө. Үнгэрһэн хугасаа соо хэгдэһэн ехэ хүдэлмэриин дүнгүүдэй согсологдожо, ерээдүйн зорилгонуудай хараалагдажа байхада, ажал, хэрэгүүдээ шүүмжэлхы ёһоор хаража үзэхэ хэрэгтэй болоно.

XII ТАБАН ЖЭЛ АШАГ ҮРЭ, ШАНАР, ДЭЛИСЭ

ГҮЙСЭД ДҮҮРЭНЭЭР АШАГЛАХА

Республикын картые харахада, автомобильна харгынуудай тоо жэл бүри олошоржо, автотранспортын түргэн хүгжэлтые гэршэлнэ бшуу. Пассажирнуудые болон ашаа автотранспортоор зөөлгэ һүүлэй үедэ илангаяа хүгжөө. Буряадай автомобильна транспортын һалбарида мүнөө хэдэ мянган шахуу хүн хүдэлнэ. Эдэнэй хүдэлмэриһөө арадай ажахын элдэб һалбаринуудай ехэ, багашье ажалша коллективүүдэй хүдэлмэриин шанар, дүнгүүд сэхэ дулдыдадаг гээшэ.

Автотранспортын хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар үнгэрһэн табан жэлдэ ехэ хүдэлмэри хэгдээ, горитой түйлалтануудшье бии. Гэбэшье, мүнөө гол түлэб автомобильнуудые ашаглалгада ушардаг дутуу дунданнуудта хандая. Экономическа талаараа булюу һайн, түбэй зөөлгэнүүд удаанаар хүгжэжэ, машинануудай хооһоор ябалга, ашалга ба буулгалгын үедэ нормоһоо үлүү миин байлга үшөөл ехэ байһаар. Юһэдэхи, арбадахи, арбан нэгэдэхи табан жэлнүүдтэ республикын гүрэнэй автопаркын бүридэл хоёр дахин олошоржо, ашаа зөөхэ шадалынь, бүтээсэнь нилээд дээшэлээ. Теэд ямар ушарһаа иимэ үзэгдэл ушарнаб? Харюунь иимэ: багахан эмхи зургаануудһаа эхилээд министерствэ, албан зургаанууд, нэгэдэлнүүд, трестнүүд хүрэтэр булта өөһэдын автотранспорт хэрэглэнэ бшуу. Тиихэдээ түбэй нэгэдэмэл хүтэлбэригүй албан зургаанай мэдэлэй транспортые ашаглалгын шанар доошолно, тусхай мэргэжэлтэд эндэ дуталдана, автомобилиин техническэ байдалые хинан шалгалга һуладана. Энээнһээ уламжалан хэлэбэл, һүүлэй үедэ автотранспортна предприятинуудай технико-экономическа дүнгүүд нэгэл хэмжээндээ тогтонхой. Энэмнай ямар ушарһаа болоноб гэхэдэ, ниитын хэрэглэмжын автопарк гүйсэд хүгжөөгдэнгүй, жэжэ авто-ажахынуудай тоо олошороо.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, республикын автомобильна транспортын хүгжэлтэ мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэнэгүй. Жэшээнүүдые дурдалтай. 1985 ондо ашаа зөөлгын хэмжээн 130 миллион тоннодо, ашаанай эрьесэ 2,3 миллиард тонно-километртэ хүрөө һэн. Жэл бүри авто-ажахынууд 100 миллион шахуу пассажирые зөөнэ. Тиигэжэ һүүлэй 2—3 жэлдэ ашаа зөөлгэ нэгэл хэмжээндэ тогтожо, республикын эршэ түгэс хүгжэжэ байгаа экономикын эрилтые гүйсэд ханганагүй бшуу. Нэгэ талаһаань харахада, һүүлэй үедэ автопаркын ашаа шэрэхэ шадалһаа уламжалан, автомобиль бүхэнэй бүтээсэ дээшэлээ. Гэбэшье энэ тоо орон доторой дунда зэргын хэмжээнһээ доогуур юм. Хэрбээ РСФСР-эй Минавтотрансын предприятинуудта нэгэ автомобилиин бүтээсэ дунда зэргээр 1309 тоннодо хүрэдэг һаа, «Бурятавтотранс» нэгэдэлдэ 1127 тоннодо хүрэнэ.

Ашаанай автомобильнуудые хэрэглэлгын коэффициент республика дотор бүхыдөө һүүлэй зургаан жэлэй туршада 58,6 процентһээ 56,9 процент хүрэтэр доошолоо. Октябрьска, Прибайкалиин, Хойто-Байгалай, Түнхэнэй районуудай авто-ажахынууд илангаяа ехэ гээгдэлдэ ороһон байна.

Шалгагдаһан 10 авто-ажахыда автомобильнуудай миин байлга 1984 ондо 111 мянган машинно-үдэр (тэрэ тоодо 74,4 мянганиинь техническэ талаар хангалтагүй байһанһаа, 26 мянганиинь жолоошодой дуталдаһанһаа, 11 мянганиинь—авторезинын үгы дээрэһээ болоо, гэжэ тоологдоо. Тиигэжэ эдэ ажахынуудта жэлэй туршада ашаанай 400 автомобиль ашаглагдаагүй жэшээтэй. Албанай автобусууд хайша хэрэг хэрэглэгдэнэ, миин байлгань, хооһоор гүйлгэлгэнь нилээд ехэ зандаа.

Прицеп тон хангалтагүй хэрэглэгдэнэһээ боложо, ашаанай эрьесын ниитэ хэмжээнэй оройдоол 12 процентнь энээгээр зөөгдэһэн байна. Госкомсельхозтехникын, Хүдөө ажахын министерствын, авиазаводой, «Бурятпромжилводстрой», «Бурятцелинстрой» трестнүүдэй авто-ажахынууд прицепүүдые хэрэглэхэ ябадал түсэблэдэггүй, хаа-яа болоод лэ хэрэглэдэг байха юм.

«Бурятавтотранс» нэгэдэл пассажирнуудые зөөхэ талаар арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые гүйсэд бэелүүлжэ шадаагүй. Ниитын хэрэглэмжын транспортһаа гадуур Госкомсельхозтехникын районно нэгэдэлнүүдэй транспорт, «Трансельхозтехника» нэгэдэлэй предприятинууд ашаа зөөдэг юм. Госкомсельхозтехникын ашаанай автомобильнууд колхоз, совхозуудта, Буркоопсоюзда эд бараа зөөхэ түсэбөө хэдэн жэлэй туршада дүүргэнэгүй. Жэл бүри эндэхи паркда шэнэ автомобильнууд нэмэжэ байбашье, ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэгдэнэгүй. Машинануудай техническэ талаараа бэлэн байлгань оройдоол 73—75 процент, 9,1 часһаа үлүү хүдэлгэгдэнэгүй, паркые хэрэглэлгын коэффициент 0,49-дэ хүрэнэ. Автомобильнуудай техническэ харууһа, заһабарилга муугаар эмхидхэгдэнэ. Автомобильнуудые техническэ талаар хангалгын Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Закаменскдахи станцинууд хүдэлмэреэ гол түлэб заһабарилгаар лэ хизаарладаг заншалтай. «Бурятавторемонт» нэгэдэл автомобильнуудай үзэл болон агрегадуудые сагһаа үлүү барина, заһабарилгын шанарынь муу.

Иимэ байдалые шүүмжэлхы ёһоор шэнжэлхэдэ, богони саг соо бага гаргашатайгаар эдэ бэрхэшээлнүүдые дабажа гарахын тула саашадаа ямар хэмжээнүүд абтаха ёһотойб гэһэн асуудал гаража ерэнэ. КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет 1983 оной августын 5-да арадай ажахыдэ автотранспортын зүйлнүүдые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ тушаа тогтоол баталан абаһан юм. Буряадай транспортна управлениин предприятинуудай коллективүүд эгээл энэ тогтоолой үндэһөөр ажал хүдэлмэриингөө гол шэглэлнүүдые тодорхойлхо ёһотой.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада ехэ зорилго табигдана: хүн зониие, мүн ашаа зөөлгын эмхидхэлэй, түсэблэлгын хэмжээе дээшэлүүлхын, автотранспорт хэрэглэлгые һайжаруулхын тула ниитын хэрэглэмжын транспортын ургалтые хангаха. Энээн тухай XXVII съездын документнүүд соо заагданхай. Энээнэй туладаа нэн түрүүн Буряадай транспортна управлениин үйлэдбэриин бааза хүгжөөгдэхэ ёһотой. Жэжэ авто-ажахынуудай 30—40 процентнь хороогдохоор хараалагдана. Ниитын хэрэглэмжын автотранспортые хүгжөөхын түлөө городууд хоорондын ашаа зөөлгэнүүдые анхарха хэрэгтэй. Тиихэдэ түмэр замай транспорт богони заида хэрэглэлгэһээ сүлөөлэгдэхэ, продукци саг болзортоо, бүрин бүтэн машинаар хүргэгдэхэ жэшээтэй.

Городууд хоорондын ашаа зөөлгые ниитэ нэгэн газарһаа хүтэлбэрилхын тула 1981 ондо Улаан-Үдын транспортно-экспедиционно предприяти (ТЭП) байгуулагдаа һэн. Ямаршье автотранспортна предприятиин мэдэлэй автомобильнуудые бүтээсэтэйгээр хэрэглэлгые хангахын тула ТЭП эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха үүргэтэй. Жэшээлхэдэ, хүрэхэ газартаа хүрөөд, бусаха замдаа гараһан автомашинанууд энэ ушарта хооһоор гүйлгэхэгүй, харин машинын жолоошоной мэдүүлгээр, тэндэһээ ашаан ашагдаха ёһотой. Тиигэжэ ашаа зөөһэнэй түлөө түлбэриин 80 процентнь автотранспортна предприятида, харин 20 процентнь транспортно-экспедиционно предприятида үгөөгдэдэг. Энэ хүдэлмэриие саашадань бүри һайжаруулхын тула Улаан-Үдын ТЭП хиналтын диспетчерскэ пунктнүүдые байгуулха ябуулгаяа үргэлжэлүүлнэ. Гэбэшье аша туһатай энэ үүсхэл бодото дэмжэлгэ олоногүй. Предприятинууд, городууд хоорондын рейсдэ машинануудаа эльгээхэдээ, Улаан-Үдын ТЭП-тэй харилсаа тогтооногүй. Тиигэжэ автомашинанууд бусаха замдаа хооһоор гүйлгэлдэнэ бшуу. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта транспортно-экспедиционно талаар хангалтые һайжаруулха асуудалые шиидхэхын тула республикын Министрнүүдэй Совет, Госплан, министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд эмхидхэлэй, ойлгуулламжын ехэ хүдэлмэри хэхэ ёһотой.

Һүүлэй үедэ автотранспортые шэнгэн түлишөөр хангалгада нилээд бэрхэшээлнүүд дайралдана, гамтайгаар хэрэглэхэ, алмаха гурим баримталагданагүй. Республикын МВД-гэй БХСС-эй таһагай шалгалта хэхэдэ, Баргажанай нефтебаазада, «Бурятгеология» нэгэдэлэй мэдэлэй предприятинуудта, Загарайн шубуунай фабрикада, «Забайкаллес» нэгэдэлэй Хүрбын леспромхоздо, «Бурятсельхозхимия» нэгэдэлэй автобазада болон бусад эмхи зургаануудта шэнгэн түлишын, түрхисын материалнуудые хадагалалгын, бүридхэлгын ба хэрэглэлгын дүримүүд бүдүүлигээр хазагайруулагдана гэжэ элирүүлэгдээ һэн. Иимэ аргаар хулгайлагдаһан шэнгэн түлишэ хубиин транспортна хэрэгсэлнүүдэй эзэдтэ худалдагдадаг байна. Хүдөө нютагуудта автозаправочна станцинуудай тон үсөөн дээрэһээ иимэ байдал тохёолдоно бшуу. Олонхи авто-ажахынуудай складуудта шэнгэн түлишын, түрхисын материалнуудые бүридхэхэ, хадагалха гуримай тухай заабаринууд үгы байһаар. Нефтескладуудые барилгын асуудал байгаали хамгаалгын органуудтай олонхи ушарта зүбшэгдэнэгүй.

Жолоошодто талонууд үгтэхэдөө, халаанай даабари хараада абтадаггүй, шэнгэн түлишэ хэмһээ ехээр үгтэдэг байха юм. Алмаһанай түлөө урмашуулха, үлүүлэн гаргашалһанай түлөө хэһээхэ гурим баримталагданагүй. Элдэб эмхи зургаануудай хоорондоо нефтепродуктнүүдые үгэлсэхэ-абалсаха ушарнууд олон. Жэшээлхэдэ, Госкомсельхозтехникын предприятинууд 10,4 тонно дизельнэ түлишэ хажуу тээшэнь худалдаа, харин республикын Түлишын промышленностиин министерствын предприятинууд үнгэрһэн жэлдэ бусад эмхи зургаануудһаа 200 тонно шэнгэн түлишэ худалдажа абаһан байна.

Хэгдэһэн хүдэлмэриингөө хэмжээе үлүүлэн бэшэхэ ушарнуудтай тэмсэл тушаа хэдэн үгөөр дурдалтай. Тусхай документацияа зүбөөр бүридхэлгэ хадаа автотранспортые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэлгэдэ сэхэ нүлөөлдэг гээшэ. «Бурятавтотранс» нэгэдэл хэлсээ батлаһан эмхи зургаануудайнгаа болон предприятинуудай түлөөлэгшэдтэй суг жэл бүри шалгалта хэжэ, хэгдэһэн хүдэлмэриин хэмжээе тодорхойлдог, тарифуудые зүбөөр хэрэглэлгые ба шэнгэн түлишые гамтайгаар гаргашалгые хинадаг юм. Тиигэбэшье ашаанай автотранспортна 1-дэхи, 2-дохи предприятинуудта, 1268-дахи автоколоннодо, Баргажанай АТП-дэ хэгдээгүй хүдэлмэриие үнэн дээрээ хэгдэһэн мэтээр сааһан дээрэ бэшэдэг ушарнууд үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Баргажанай АТП-гэй жолоошод колхозой правлениин, АТП-гэй хүтэлбэрилэгшэдэй хиналта хээгүй дээрэһээ бүхы документацияа өөһэдөө бүридхэжэ, 9127 тонно ашаа 211 616 тонно-километр хуурмагаар нэмэжэ бэшэһэн байха юм. Иигэжэ колхоз авто-туһаламжын түлөө 16 мянган түхэриг үлүү түлэжэ, харин автопредприяти 24,6 мянган литр бензин «бодотоор» гаргашалһанда тооложо, 2685 түхэриг үлүү салин хүлһэ түлэбэ ха юм.

Жолоошодой ба заһабарилгын хүдэлмэришэдэй дунда ажалай ба транспортна гурим эрид һайжаруулха хэрэгтэй. Кадрнуудые шэлэн абалгада, хүмүүжүүлгэдэ, ажалай, материальна болон финансова нөөсэнүүдые гамтайгаар хэрэглэлгэдэ дутуу дунданнууд ушарһаар. Албан зургаануудай мэдэлэй авто-ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй,

гүйсэдхэлгын ж

руулха тон шу

Ехэнхи ашаан

маанай Бааза

нэ. Теэд эдэ б

хан талмайнуу

мүнөө үеын т

болон автопоез

лэхэ аргагүй

ашалга-буулгал

нүүдэй үгы д

нер хэрэглэлгэ

Дээрэ дурса

дунданнуудаи о

сажирска автотр

гэнүүдтэ ханд

ПАП-ай хүдэлм

гынь А. К. Т

жэлнүүдтэ һай

бусуудай линид

сэб дүүргэгдэ

скэ байдалынь

һаар. «Бурятав

дэлэй начальн

пассажирска з

лаар тэрэнэй

Шафиров 1-д

дэлмэриие һа

ла арга болом

гүйсэд хэрэглэ

лалтай.

Автомобилын

заһабарилга-ба

транспортна

дай, нефтеба

правочна ста

бэрилэгшэд,

мэришэд дэ

асуудалнууд

домжолжо үз

хэдээ ашаа

нуудые зөөлг

ко-экономичес

галтые хангах

түрүүн анхар

гэжэ мүнөө

партиин съезд

түүхэтэ шиидх

лүүлгэдэ бод

арадай ажахы

на зүйлнүүд

ашаг үрые д

публикын экон

гэдэ бодото

ха ёһотой.

КПС

транспорт

холбо

НАЙШЬЕ ХУБИТА БИИ ГЭЭШЭ!

ень байра дээрэнь хангалгые бидэнэр шухалын шухалада тоолонобди. Мал ажалай нэгэшье фермэ, отара болон гүүртэ хангагшадай харасhаа алдагдаха ёhогүй.

Малшадай нэн түрүүн hанаа-гаа зобохо юумэниинь —үхибүүдынь юм. Тиимэhээ ехэшүүлыень интернадта байлгажа, багашуулынь түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлдэг ясли-садта түбхинүүлэгдэнхэй. Тэдэнэр амаралтын үдэрнүүдтэ ажахыдгаа автобусоор гэртэхиндээ ошожо, эльгэлээд ерэдэг заншалтай.

Комплексно хангалга гээшэмнай манай сомондо дүүрэн хүсэндээ оронхой юм. Магазинда ерэhэн малшад ямаршье ээлжээндэ байнгүй, түрүүн хангагдадаг. Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд гүүртэ, отарануудаар hарадаа 2 дахин ябадаг. Нүүдэл библиотекэдэмнай 129 уншагша тоологдоно.

hү hаалиин гурбан фермэтэйбди. Фермэ бүхэн дээрэ улаан булан нээгдэнхэй. Эгэтын МТФ-гэй шэмэглэлэй түлөө соёлой байшангай ба библиотекын хүдэлмэрилэгшэд харюусахаар томилогдонхой. Найдалыемнай тэдэнэр hайнаар харюулна гэхэ хэрэгтэй.

Бүхы улаан булангуудта «Түрүү дүй дүршэлэй булан» эмхидхэгдэнхэй. Тэндэмнай ганса республикымнай бэшэ, мүн районоймнай эрхимүүдэй дүй дүршэл харуулдаг юм.

Комсомолой комитет болон профком hарадаа нэгэ «дайшалхы» хуудаhа, «Мэргэжэлтын зүбшэл», «Түрүүшүүлдэ үгэ» гэхэ мэтэ газетэ, плакадуудые гаргана. Мүн «МТФ дээрэхи ажалай эмхидхэл», «Мал ажалые — промышленна үндэhэ hуури дээрэ» гэhэн томэтэй нүүдэл выставкэ эмхидхэгдэнхэй гээшэ.

Эгэтын МТФ-гэй 12 hаалишан арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ hэн. Тэдэнэй ажалай дүршэл олондо тараагдана. Тэдэнэрэй хүндэлэлдэ тусхай үдэшэ эмхидхээ, концерт наада харуулаа hэмди.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй малшадта ходо айлшалжа байхада, залуу малшадаймнай дундаhаа дуулаха, хатарха дуратайшуул тодорно. Жэшээлхэдэ, үхэршэн Митып Доржиев, hаалишан Гарма-Ханда Бардаева гэгшэд түрүүн дуугайхан ябаhанаа, мүнөө дуунда дуратай байhанкинь элирэнхэй.

hү hаалиин гүүртын залуушуул концерт бэлдээд, тэрэнээ бусад hаалишадтаа харуулаа hэн. Тиихэдэ залуу дууша хүбүүдhээ бүридэhэн эрэшүүлэй ансамбль мүн лэ олондо hайшаагдадаг.

Автомагазин хүдэлдэг. Графигайнгаа ёhоор тэрэ заабол ябадаг гээшэ. Үхэрэй гүүртын колхозой түбhөө холо хадань эдеэ хоолой продуктын алаабхи тэндэнь нээгдэнхэй юм.

Мал ажал дээрэ хүдэлжэ байгшадай бэеын элүүр энхые хамгаалхын тула медигүүд тэдэндэ ходо ошодог, эм домууд худалдагдадаг. Элдэб олон темээр хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг, булангууд эмхидхэгдэдэг байна.

Түрэл hургуулиимнай багшанаршье малшадые мартадаггүй. Тэдэнэр уласхоорондын темээр, орон соо боложо байhан hонинуудаар мэдээсэл хэдэг юм.

Малшаднай байра дээрээ кинофильмнүүдыешье харадаг. hургуулиин үхибүүд малшадай дүтынь нүхэд ааб даа. Малайнь байра байдалые дулаалха, сэбэрлэхэ хэрэгтэ тэдэнэр халуун намарhаа хабаадаа hэн.

Иигэжэ түрэл ажахынгаа малшадай сүлөөгүй ажаллажа байhан үедэ сомоноймнай дэбисхэр дээрэ ажаhуужа байгшад ехэ, багагүй малшадта туhалхые оролдоно бшуу. Унаhан малгайгаа абаха сүлөөгүй хүдэлжэ байhан малшан бүхэнэймнай хубиин эрилтэ, хэрэглэмжэ дүүрэнээр хангагдажа, сэдьхэлэй нэгэшье hанаа зоборигүйгөөр хүдэлжэ байhай гэжэ бидэ үнэн зүрхэнhөө хүсэнэбди.

Оронойнгоо Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ хубитаяа сэхэ оруулжа ябаhан малшадаараа дамжуулан, бидэнэршье бишыхан хубитаяа оруулнабди гэжэ hанахадаа, омогтой дорюун байгдана.

Д. ЦЫРЕНОВА,
Яруунын районой Эгэтын-Адагай сомсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

ЗОРИГЖОН ХҮДЭЛХЭ ЭРМЭЛЗЭЛТЭЙБДИ

Үбэлжэлгын харюусалгата хаhа соо хонидоо hайнаар харууhалха, түл абалгые hайнаар үнгэргэхэ, абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, партиин XXVII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэhэн элидхэлые hайшаан дэмжэжэ байhанаа мэдүүлхэ гэhэн зорилготойгоор республикымнай хонишод ажаллажа байнхай. Хоринн районой Үдын совхозой ахалагша хонишон Ажалай Алдар Солын хоёрдохи, гурбадахи шатын ордento, КПСС-эй XXVII съездын делегат Георгий Мархаевич Бимбаев 100 эхэ хонин бүриhөө 100 хурьга абаха гэhэн уялгаа дүүргээд, hанаа сэдьхэлээ хүсэлдүүлэнхэй. Москва съездэ ошобо гэhэн мэдээсэл Буряад оронойнгоо ажалшадые ехэтэ баясуулаа, урмашуулаа. Коммунистын үгэ бата найдамтай байна гэжэ бидэнэр сэгнэнэбди. «Эдеэ хоолой асуудалые шиидхэлгэ — түрүүшын ээлжээнэй зорилго» гээд нүхэр М. С. Горбачев элидхэл сооgoo тэмдэглээ. Энэ хадаа тон шухала зорилго гэжэ бидэ — хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд тоолонобди.

Манай совхоздошье олон жэлдэ амжалтатайгаар ажаллажа байдаг хонишод олон. Гушаад шахуу жэлдэ — наhaaраа шахуу гэхээр — хонин ажалда хүдэлжэ байдаг хүнүүдэй нэгэн Манидари Мангалаев болоно. Тэрэнэй баян дүй дүршэлhөө, эрдэм мэдэсэhээ залуу хонишод хубаалдажа байдаг гээшэ.

Би нёдондо зунhаа хонин ажалда хүдэлжэ эхилээб. 500 түлгэ даажа абаад, Доодо-Худанда түлжүүлжэ байнхайб. Анханhaa муу, тулюурхан байhан түлгэнүүдые харууhалха гээшэ баhал хүшэрхэн ааб даа. Минии туhалагша Зориг Сультимов ехэ оролдосотойгоор хүдэлдэг, хонидоо саг болзор соонь эдеэлүүлжэ, уhалжа байдаг. Республикынгаа бэрхэ хонишодhоо жэшээ абан, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ абаhан уялгаяа, хараа түсэбүүдые бэелүүлэн, дүүргэхэ зэргэтэйбди.

А. ТУДУПОВ,
«50 лет Октября» совхозой хонишон.
Хэжэнгын район.

ТАСС — АПН

ХИЛЫН СААНАhАА

МҮНӨӨ ҮЕ САГАЙ ЭЛИТЭ ЕХЭ ҮЙЛЭ ХЭРЭГ

Москваhаа, КПСС-эй XXVII съездын үндэр трибуна дээрэhээ соностоhон үгэ бүхэниие мүнөө дэлхэйн арад түмэн анхаралтайгаар угтан абажа байна. Политическэ хонжоо наймаашадай номнолоор толгойгоо эрьеэгүй, hаа, гадаадын оронуудай хүн бүхэн М. С. Горбачевой XXVII съездэ хэhэн КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэлтэй, делегадуудай хэлэhэн үгэнүүдтэй танилсахадаа, социализм бата найдамтайгаар урагшаа дабшажа ябана гэжэ hайн ойлгоно. Ленинскэ партиин хараалhан түсэбүүдые совет хүнүүдэй гүйсэд дүүрэнээр бэелүүлхэ аргатай байhыень съездын бүхы оршон байдал батаар элирхэйлэн харуулна. Тэрэ гадаадын политикадаа бүхы оронуудта болон арадуудта амгалан тайбан байдал дурадхана.

ВАРШАВА. Арадай Польшодо, социалис хани нэгэдэлтэ бүхы оронуудтал адли, КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэриин хойноhоо hуларшагүй анхаралтайгаар адаглана. Совет коммунистнуудай мүнөөнэй хуралдаан агуухэ социалис гүрэнэй хүгжэлтын шэнэ шатын эхин боложо, Советскэ Союзай түүхэтэ, харин ядерна дайнай аюулhаа хүн түрэлтэниие аршалан абарха харгы замай шухала шата боложо, дэлхэйн түүхэдэ орохо байна гэhэн гол шухала тобшолол мүнөө хэжэ болоно гэжэ «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Кремлиин съездүүдэй ордон соо М. С. Горбачевой хэhэн Политическэ элидхэл социализмын хүгжэлтын мүнөөнэй шатые, тэрэнэй удаан болзорой хараа түсэбүүдые шэнэ ёhоор, зохёохыгоор шэнжэлhэн марксистско-ленинскэ гүнзэгы удхатай документ болоно. Совет коммунистнуудай урда асари ехэ зорилгонууд табигдана, гэбэшье тэдэ бэелүүлэгдэхэ аргатай. Тэдэнэр бүри ехэ, социалис ерээдүйн гайхамшагта, бэе тээшээ татаhан образые байгуулхаар хараална.

СССР-тэ социалис байгуулалтын баян дүй дүршэл онсо удха шанартай юм. Тэрээндэ хандаха, тэрэниие зохёохыгоор хүгжэлтын жама ёhoop хэрэглэхэ гээшэ эгээл үнэн зүб зам мүн. Энэнь социализмын үдэрhөө үдэртэ хүсэн түгэс болохынь тула бэелүүлэгдэнэ бшуу.

УЛААН-БААТАР. Бидэ бултадаа манай үе сагай элитэ ехэ үйлэ хэрэгэй гэршэнэр болобобди гэжэ «Үнэн» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй XXVII съездын делегадууд, тэдэнэртэй хамта бүхы ленинскэ парти hаяын сагта, мүн ерээдүйдэ агуухэ Совет гүрэнэй урагшаа дабшалгын эршэ дэлисые тодорхойлhон түсэбүүдые табижа байна. КПСС-эй ЦК-гай Политическэ элидхэл соо энэ хүдэлөөнэй асари ехэ шатанууд тодорхойлогдоо. Энэ документ соо партиин хамтын сэсэн мэргэн ухаан бодол, дүй дүршэл согсологдоо, Программын шэнэ найруулгын ба КПСС-эй Уставта оруулагдаха хубилалтануудай проектнуудэй гол удха дэлгэрэнгыгээр харуулагдаа. Элидхэл мүнөө үеын эгээл шухала асуудалнуудта харюунуудые үгэнэ. Тэрэ түүхэтэ этигэл найдалаар, коммунизмын илан мандаха байhанда этигэл найдалаар нэбтэрэнхэй. Тэрэнэй үнэн сэхэ, бүтэмжэтэй hайн шэнжэ шанар гүнзэгы hанал бодолнуудые, харюусалгатан ябуулгануудые хэхые баадхана. Энэ хадаа научна коммунизмын теориие, бодото ябуулгые баяжуулха, документ болохо байhаниинь арсашагүй.

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна секретариин тусхай түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлбэ: «Х. Перес де Куэльяр XXVII съездэ КПСС-эй ЦК-гай элидхэлые тон ехэ анхаралтайгаар шудалжа байна. Энэ хадаа тон нарниаар, томоотойгоор шэнжэлхые эрилтэ табиhан документ болоно гэжэ тэрэ найдана. Уласхоорондын аюулгүй байдалай, буу зэбсэгүүдые хураалгын үргэн ехэ системэ байгуулха тухай дурадхалнууд, мүн ООН-до хабаатай бусадшье асуудалнууд уласхоорондын эмхиие ехээр hонирхуулна».

ВАШИНГТОН. Съезд дээрэ совет хүтэлбэрилэгшын хэлэhэн үгэ онсо hонирхол үүсхэнэ гэжэ элитэ мэдээжэ политическэ ажал ябуулагша, гадаадын хэрэгүүдэй талаар США-гай конгрессэй сенадай комитедэй түрүүлэгшэ байhан **У. Фулбрайт** мэдүүлбэ. Элидхэлэй гадаадын политическэ хубиие сэгнэхэдээ, буу зэбсэгүүдые хизаарлаха асуудалнуудаар США-гай хараа бодол тухай, январиин 15-да хэгдэhэн Мэдүүлгэ соохи совет эб найрамдалта үүсхэлнүүдтэ Вашингтоной ямараар хандаhан тухай совет хүтэлбэрилэгшын хэлэhэн үгэнүүд «гүйсэд үндэhэ баримтатай» байна гэжэ тэрэ нэрлээ. Ядерна буу зэбсэгүүдые хороохые, бүрин хүсэдөөр усадхахые дурагүйдэжэ байhыень Рейганэй захиргаанай ябуулганууд элирхэйлэн батална гэжэ тэрэ саашадаа тэмдэглээ. Дайнай болон гадаадын политика бэелүүлхэ хэрэгтэ Пентагоной үүргэ нүлөөгэй хотэрмэ ехэ байhаниинь энээнэй гол шалтагаануудай нэгэниинь болоно.

ПАРИЖ. Франциин коммунистнуудай **«Юманите»** газетэ корреспондентынгээ Кремлиин Съездүүдэй ордон сооhоо хэhэн репортажые «Шэнэдхэн хубилгалгын шэнэ hэбшээн» гэhэн гаршаг доро толилходоо, М. С. Горбачев ажал ябуулга тухайдаа юрэ тоосоо хээ бэшэ, харин ерээдүйдэ программна удха шанартай гүнзэгы ехэ шэнжэлэл хэhэн байна гэжэ тэмдэглэнэ.

Англиин **«Файнэншл таймс»**, **«Гардиан»**, Индиин **«Индиан экспресс»** газетэнүүд КПСС-эй XXVII съездын хүдэлмэрилжэ байhан тухай материалнуудые толилходоо, М. С. Горбачевой хэhэн Политическэ элидхэлдэ онсо анхаралаа хандуулна. Энэ элидхэл соо мүнөө үеын ба ерээдүйн байдалда гол анхарал хандуулагдахадаа, дэлхэйн арадуудай амгалан тайбан байдал хангаха хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй байна гэжэ батална.

ЭСЭРГҮҮСЭЛТЫН ТЭМСЭЛШЭДЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВЕНЭ. Эсэргүүсэлтын тэмсэлшэдэй уласхоорондын федерации (ФИР) мэдүүлгэ толилуулхадаа, 1986 оние Эб найрамдалай уласхоорондын жэл гэжэ соносхохо гэhэн ООН-ой шиидхэбэриие hайшаана. Тиихэдээ ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха, уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха, социальна ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондо хөөрэлдөө хэхэ асуудалда гол анхарал хандуулагдана.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой январиин 15-да хэhэн Мэдүүлгэ дотор найруулагдаhан дурадхалнууд эдэ зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар ехэ удха шанартай байна гэжэ ФИР тоолоно гээд документ соо тэмдэглэгдэнэ. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сараха этигэл найдал түрүүлhэн эдэ үүсхэлнүүдые федераци гүйсэд дэмжэнэ. Замбуулиинаа дайдада буу зэбсэгүүдые гаргуулхагүй зорилготойгоор Советскэ Союзай бэелүүлжэ байдаг алхамуудые дэмжэхэ шухала гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

УЛАСХООРОНДЫН ХУРАЛДААН

ЛОНДОН. «Одото дайн» Европые хамгаалжа шадаха гээшэ гү?» — гэhэн темээр уласхоорондын хуралдаан Ехэ Лондоной Соведэй байшан соо болобо. Баруун Европын болон США-гай хэдэн оронуудай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаhан байгаа.

«Одото дайнай» программа хамгаалхы шэнжэтэй гэhэн США-гай захиргаанай баталамжа ямаршье үндэhэ баримтагүй байна гэжэ Великобританиин лейборис партиин кабинедэй гэшүүн Д. Хили мэдүүлээ. «Стратегическэ оборонно үүсхэл» гэдэгые бодото дээрэнь бэелүүлжэ, США ядерна монополи туйлахые, тиигэжэ хүсэтэ хуяг байгуулан, тэрээгээр далдалагдажа, ямаршье хэhээлтэгүйгөөр ядерна добтолго хэхэ аргатай болохые hанаашална гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Европын гүрэнүүдэй арадуудай гүнзэгы hанал бодолон ёhoop, ракетэ буудажа унагааха тухеэрэлгэнүүдые зохёохо гээшэ шэнжэлэлгын хүдэлмэридэ ямаршье хабаагүй, харин дэлхэйе ядерна дайнай аюулда хүргэжэ болохо байна гэжэ мэдүүлээ. Эгээл тиимэhээ энэ программа Великобританиин ашата туhые оройдоошье тооногүй.

«Стратегическэ оборонно үүсхэл» Баруун Европын арадуудай аюулгүй байдал хангажа шадахагүй байна гэжэ ФРГ-гэй Штутгартска университедэй профессор Г. Браух тодорхой тоо баримтануудта үндэhэлэн, тодо хүрсаар харуулба. Үнгэрхэдөө, тэрэниие бэелүүлхэ гэhэн хүдэлмэри ООН-ой Уставта, Европодо этигэл найдалые, аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ, буу зэбсэгүүдые хурааха хэмжээнүүдэй талаар үнгэргэгдэжэ байhан конференциин зорилгонуудта зүрюу харша байна. «Одото дайнай» түсэбүүд президент Р. Рейганэй бүхы дэлхэйн арадуудые найдуулхые hэдэлэг ядерна буу зэбсэгүүдые усадхалгада яашье хүргэжэ шадахагүй байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Ц-Д. ДОНДОКОВА, Буряадай арадай поэтесса

ШЭНХИНЭЭТЭ ҮЕ САГНИ...

Үе сагни, би өөрөө
шам шэнги болоноб.
О. БЕРГГОЛЬЦ.

Оо, шэнхинээтэ, үе сагни,
гүйдэлшни түргэн,
Гүй минии мэлзэн боро хүлэгтэл,
гүйхэ дайдашни үргэн,
Гүйдэлдэш би унахагүйб,
гүрэмэл жолооеш алдахагүйб.
Адуун соо намайе
үдео гэжэ мэдэ.
Арбаш хүрөөгүйдөө
гүйгөөшые унаhан хүм.
Ургалха гэбэл
шамайе,
Удаан бодожо
байхагүйб,
Хүзүүндэшни
хүдэр бугуулим бууха.
Саг-сагтаа,
сахилза — хүхэдөө.
Саг соогоо хүн бүхэ байха
гэжэ мэдээрэй,
Сагаа ургалжа шадаха
гэжэ этигээрэй.
Одоо үеын хүн
олон бэлигтэй.
Хажуугаарнь,
Хангюурдама дуунаарнь,
Аса тармуур,
алтан тарялан —
Эдэ бүгэдэ
шэнэ хүндэ хүндэтэй.
Эсэгэнэрэй захяа
элбэгээр хэрэглэхэ хүсэлтэй.
Хүбриг хилээмэн
энээндэ хүндэтэй.
Хүүгэднай мэдэдэг
энээн тухай,
Хилээмэн байбал,
сэдьхэл дүүрэн,
Хиидэхэ баяр
гэр дүүрэн.
Иимэ байхын түлөө
ши, хүндэтэ хүн,
Агуу Эхэ орондоо,
арад зондоо
Хүсэ абьяасаа
hүүлшынгээ агшам хүрэтэр
Үгэжэл, үгэжэл байдагши,
үрилхэжэ, тумархажа,
Үгы гэжэ
гэдэргэ сухаридаггүйш.
Үе сагайнгаа урда
үндэр hайхан магтаалтайш.
Үе саг тухангаа хэлэхэдээ,
үндэр нэрыеш нэрлэжэл байнам.
Тэмсэл үйлэ хэрэгтнай
Тэнгэриин дууннhаа
шанга хүнхинеетэй.
Огторгой дүүрэн
орьёлоотойт,
Ододой дундуур
долгитойт,
Шэнэ үеын
шэнжэ болонхойт,
Одоол үеын
одон болонхойт.
Юрэ бэшэлтэ даа,
бэшэ.
Юртэмсын этигэмжэтэн
гээшэ гүт?
Пушкинай хэлээр
уг залгаhан,
Рембрандтын гараар
уряалhан,
Агуухэ амисхал гүт,
асари ехэ шэди гүт?
Хүндэ hайн
гүүлэhэн,
Хүндэ hайниие
үгэhэн,
Хүрьhэтэ дэлхэйн
хүсэн гүт,
Хүгжэлтэтэ тээрмын
хүрдэ гүт!
...Хүндэтэ үе сагнай,
хүндэлнэм би шамай.
Хүсэншни даа —
хүсэн.
Хүрьhэтэ дэлхэйн
хурса охин.
Хатуу шанга
Үнэнэй түлөө,
Хамагта хэрэгтэй
hэшхэлэй түлөө
Үе саг хүн хоер
урда урдаhаа харалсаhан
Сэхэ сэбэр
харюусалгатан гэжэ
Шэбшэжэ
hанажа ябадагби.
Бэе бэедээ
халуугаа үгэлсэжэ,
Бэрхэтэй сагта
абаралсажа,
Иимэл хадаш,
ши хүн,
Этигэнэл шамда бүгэдэн.
Эсэгэнэрэй,
эсэгэнэрэйнгээ эсэгэнэрэй
Улаан уганнь
дамжуулга
улаан шунандаа
шэнгээн аба.
Алас тээшээ яаран,
ажалаа яаруулан,
Хамсыгаа шамажа,
хам оролго —
Яаха аргагүн —
манай үнэн зам,
Багша Ленинэй нургаалаар
партиимнай заашаң зам.
Дүтые хараад,
дүрөө хонохогүйбди,
Түргэдөөд,
түүхэйрхэгүйбди.
Түсэб хараануудаан
түмэн зоной баталалгатай.
Дүй дүршэлөө эдэмнай
дүрөө-таба эбхэхэдээ,
Дуумнай — манай арадан.
...Жэлнүүд, сагууд
үнгэржэл байха,
Жэргэмэлтэ зунуудшье
дэгдэжэл байха.
Яба ябаhаар
ябажал байхаш,
Ябаан соогоо
боложол байхаш.
Гэнтэ нэгэ
мэдэхэдээ,
Гэмгүйхэн зэргэдэ хүнүүдэй
хүрэжэ ерээл, hайн бэлэй.
Замдаа олон юумэтэй
золгохош,
Залхуунуудшье замыеш хүндэлэн
зогсохо.
Шороб үнэрөөр
сорьёhон,
Шортоо үбсүүгээ
тоншоhон,
Нүхэдhөө
холодоhон,
Нүгөө замда
ороhон —
Иимэшүүлшье —
эндэ тэндэ
ябажа болохо.
Нүгөө тала байха,
бү гайха.
Хара амяа харагшад
дайралдаха,
Үхэтэрөө тэдэ
өөртөөл гэжэ ябаха.
Ажабайдал — ганса.
Амяа хараад ябалган бэшэ.
Үе сагайнгаа үлгы соо
Үндыhэн хүн хадаа
Хүниие мэндэшэлжэ hурахаhаа
эхилээд,
Хүниие хүндэлжэ hура гэhэн
Хүн тухай «Улаан дэбтэр»
Хуудаhа хуудаhаар байдал дээрэнь
Хуу бараиинень иража харалтай.
Одоол тиигээд байхадаа,
Олониитын урда шалгалтала
Үндэр сэгнэлтэтэйгээр
Үгэжэ болоно.
Галайнгаа хажууда ажы
Гараhан түрэhыем дурдаха,
Буурсаг задарма хабар
Буугын дуунай хүгжэм доро
Буужа ерээ хаб —
Буудал hуудал газартаа.
Олоной дунда ябагдаал даа,
Оhол зооолонш харагдаа,
Муугаа гээхэ,
hайнаа тээхэ гэжэ.
hаймнай муугаа диилэхэдээ,
хатарша морин дэлhээ хиидхэхэдээ,
хаба баяр зосоош
хамаг үйлыш түрихэ.
Хуа шара гадартай,
хуушан монгол үзэгтэй,
Аба шэнги «Үзэглэлhөө» эхилээд,
Аянгата шүлэг хүрэтэр
Одод сооhоо одохоноо ологдоо.
Эсэеб гэлтэгүй эрьежэл байхадаа,
Эршэдэнэ ха юмши энэ үе сагтала!
Мүнөөшье хүрэтэр эрьежэл ябанаш,
Мүнсэгэрхэн дугыень дамжажал
ябанаш.
hүхэш барижа hурааб,
Хүшэдэ модош унагаажа лбталааб.
Эсэгэ ороной дайнай үе байгаа,
Эхэнэрнүүд, үгэн—hүхэ хюрөөтэй,
Хүбшэдэ отогтой.
Нойтон модо hэжэхэ,
Нохоомжо шадабари олонхой,
Дайгаа дарахын түлөө
Дабhалиг хүлhөө
Адхагдаа.
Сэбдэг модон
хэды хүндэшье hаа,
Шэрүүн дайнтай жэшэшэгүй
хүнгэн байха.
Сэсэгтэ Хабар шэнхинээ,
сэнхир огторгой зэнхыгээ.
Олон арадуудай баярай
орьёлоон соо
Минии баяр байлсана гэжэ
hанахада,
Омогорхолни бусалан,
оройhоом хүл хүрэтэр
Үни бутарhан мэдэрэл
угжатайхан үе саг руум татан,
Үхибүүн баяраар
баярлахаhаа ондоо
Үндэр баяр
хаана байхаб!
Үнөөхи буга
үлзы хубииием дуудана хэбэртэй.
Олон палаа эбэрээрээ
уянга шүлэг бэшэhэн шэнжэтэй.
Мори урилдаан,
морниноо унаан,
Хүлэгүүдэй табараан,
хүнүүдэй хашхараан
Агшан зуураш
ами абалтагүй,
hүни үдэргүн,
хүлөө амаруулалтагүй —
Дабшахаш,
дабшахаш...
...Ерээдүн саг тухай хэлэхэдээ,
Үнгэрэн саг дурдалтан болоно.
Үндэhэ hууригүйгөөр гэрээ
барихагүйш,
Үбгэ эсэгэгүйгөөр эсэгэтэй байхагүйш.
Угаа увандашье хаяхагүйш,
Уг удхатан байна гэжэ
Ухаа ондоо мухарюулхаш,
Уhа шүүпэндэл шүүхэш...
Үлүү үгэдэ дурагүн,
үбгэн буурал элинсэгүүдэйнтээ
Үнэтэн, үнэтэн үгэнүүдыень
үри hадаhаниинь абажа ябана
бэшэ гүбди?
Хурса эритэhээш үлүү
хурса үгэнүүд
Хурын уhанаи
дунал шэнги,
Хуби заяанаймнай
заяан шэнги,
Галда дүрэхэгүн,
газарта үмхирхэгүй,
Абажа ябаhан заншалаймнай
алтан гал болоод,
Аша гушанарта
амисхал олгоод,
Үеын үедэ эдэ
Сүмбэр өөдэ жудхэхэдэнь,
Үе сагни, дүнгэнэш,
үндэр амисхал үгэнэш.
Үе сагаймнай хүлэг гэжэ
үгөөр хэлэшэгүй,
Үhэн зүhэниинь
торгон шэнги,
Үүлэн боро
дэлhэтэн,
Үнэтэ эрдэнеэр шэмэhэн
хударга хүмэлдэргэтэй.
Иимэ хүлэгэй урдаш
иисагааха байхада,
hанаа амар
хаража байха аалши?
Заатагүй ошожо,
зандан бүреэтэй ташуураа
барижа,
Загал улаанай
залд гэсэ мордохош.
Уг угhaa хойшо
унаашадые нугалха заниш бусалха.
Ши эмээл дээрээл
тогтожо үзөөрэй,
Шэнхинээтэ Сагайнгаа
шэдитэ жолоо бү алдаарай.
Абанарш, үбгэн абанарш
агтаhаа унажа гутаагүй.
Агуу Эсэгэ оронойнгоо
аюулда ороходо,
Гал хүлэгүүдыень
гараараа баряад,
Галзуу дайсадаа
намнаhан юм.
Эхэ оронойнгоо дүрбэн зүг,
найман хизаарта
Амгалан байдалай, жаргалай
алтан зула аhааhан юм.
Дүшэн жэлэй турша соо
дүлэтэн тэрэ бадарнал,
Наран элшэтэй Эхэ оромнай
наhандамнай мүнхэ ялархал.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ һОНИН

ҮҮСХЭЛШЭДЭЙ ЭДЭБХИ

Нютагай малай үбэлжэлгын үедэ малшадые соёлой талаар хангаха тухай үүсхэл Захааминай районой Санагын совхоз гаргаһан юм. Партиин XXVII съездын эхилһэн үдэрнүүдтэ совхозой соёлшод ажахынгаа малшадые бүри эдэбхитэйгээр хангажа эхилбэ.

Урид табигдаһан графигай ёһоор худалдаа наймаанай, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын болон медицинын хүдэлмэрилэгшэдтэй сүг соёлшод эдэ үдэрнүүдтэ малшадтаа айлшалба. Тэдэнэртэй сүг гаралсаһан «Знание» бүлгэмэй гэшүүд партиин XXVII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой хэһэн Политическэ элидхэл тушаа хөөрэлдөөнүүдые хэнэ. Тиигэжэ съезд дээрэ болоһон удха түгэлдэр хөөрэлдөөе малшадта тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри, элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ гээшэ.

Шэнээр бэлдэһэн программаяа «Ажалай сууряан» гэжэ агитбригадынхид харуулна. Тэдэнэр совхозойнгоо малшадай 42 бууса, гүүртэ болон фермэдэ хүрэжэ үрдинхэй. Уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Б. Ринчиновэй толгойлһон «Санага» гэжэ арадай ансамблиинхид дуунууд болон хатарнуудаараа малшадые баясуулна. Илангаяа Р. Унгатов. Т. Норбоева гэгшэдэй хангюурдаһан дуунууд олоной һайшаалда хүртэнэ.

В. ШАГДУРОВ.

ЗЭРГЭНЬ ОЛОШОРНО

КПСС-эй Октябрьска райкомой конференц-зал соо энэ үдэр партиин, дайнай болон ажалай ветерануудай, залуу коммунистнууд, партийна хүдэлмэрилэгшэд олоороо суглараһан байна. Ушарынь гэхэдэ, һаяхан КПСС-эй гэшүүн, гэшүүндэ кандидат болоһон бүлэг залуу хүдэлмэришэдтэ партийна билетүүд болон кандидадай карточкануудые барюулалгын баярта хабаадалсахала тэдэ сэрэ бшуу. Манай түрэл партиин XXVII съездын нээгдэһэн үдэр үнгэргэгдэһэн энэ хэмжээ ябуулга онсо удхатай.

Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын хүдэлмэрилэн В. Шабаева, Зауднискын хилээмэнэй зүйлнүүдэй комбинадай слесарь А. Кириллов, хүдөө ажахын техникумэй ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь Н. Раднаева болон дүн хамта 15 хүндэ партийна билетүүд, кандидадай карточканууд барюулагдаа. Тэдэнине КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь Н. А. Антакшинова, тус райкомой хоёрдохи секретарь Н. П. Быков, партиин ветеранууд М. Б. Бадмаев, И. Х. Демин, П. Г. Наумов гэгшэд халуунаар амаршалһан байна.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВ.

ЭРХИМҮҮДТЭ— КОМСОМОЛОЙ БИЛЕДҮҮД

Партиин обкомой Полит-гэгээрэлэй байшан соо дэлгээгдэһэн «Буряад орон съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн выставкын дэргэдэ бүлэг һурагшадта ВЛКСМ-эй гэшүүнэй биледүүд һаяхан барюулагдаба.

Октябрьска районой һургуулинуудай эрхимээр һурадаг, ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг һурагшад партиин съездын хүдэлхэ байһан эдэ үдэрнүүдтэ комсомолой билет абаха эрхэдэ хүртэһэн байна. Хэд бэ гэбэл, Александр Балдаев (32-дохи һургуули), Лариса Трофимова (25-дахи һургуули), Лена Мурзина (49-дэхи һургуули), дүн хамта 40 һурагша золтойшуулай тоодо ороо.

ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь А. Бутуханов, энэ райкомой секретарь С. Трофимова гэгшэд һурагшадта комсомолой биледүүдые барюулжа, амаршалһан байна.

Манай корр.

БАГАШУУЛЫЕ БАЯСУУЛБА

Кукольна театрай нэгэ бүлэг артистнар Хяагтын районоор гастрольдо ябаһанаа бусаба. Долоон хоног соо Н. Гернедэй «Галуухан» гэжэ зүжэг арбаад дахин табижа, хүүгэдые, багашуулые ехэтэ хүхеэгээ.

Театр мүнөө жэлэй үбэлжэлгын хаһада энэ районой малшадые хангаа. Алтайн совхозой һаалишад, хонишодтой уулзалгануудые үнгэргэһэн, өөһэдынгөө зохёохы ажал, хэрэг тушаагаа хөөрэжэ үгэһэн байна. Түгэсхэлдэнь хонишодой буусанууд дээрэ гү, али һү һаалиин фермэнүүд дээрэ багахан концертнүүдые табидаг байгаа.

Таралган дээрээ харагшадта дурасхаал болгон «Будамшуу», «Шэдитэ тулуур» зүжэгүүдһээ куклануудые бэлэг болгон барихадань, тэндэ байһан багашуул ухаангүй ехээр баясадаг байгаа бшуу.

Р-Ц. ЛХАМАЕВ.

ШЭНЭ ЗАНШАЛНУУД

Архидалга болон алкоголизмые зайсуулан усадхаха тухай парти, правительствын тогтоолнуудай баталагдаһанай һүүлээр совет обществодо харша зүрюу ябадалтай тэмсэл районд омнай үргэнөөр ябуулагдана. Тиигэжэ архидалгагүй хурим түрэнүүд болон олониитын хабаадалгатай бусад хэмжээ ябуулганууд үнгэргэгдэжэ, үе сагайнгаа эрилтэнүүдтэ харюусаһан шэнэ ёһо заншалнууд, ёһо гуримууд мүндэлэн тогтонижожо эхилэнхэй. Энээниие районд омнай үнгэргэгдэһэн хэдэн олон хэмжээ ябуулганууд гэршэлнэ.

Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын заһабарилга-барилгын управлениидэ архидалгагүйгөөр эмхидхэгдэһэн үдэшэ суглараагшадта һайшаагдаа. Тэрэниие управлениин захиргаан болон партком районой соёлой хүдэлмэрилэгшэдтэй сүг үнгэргэһэн байна. Энэ үдэшэдэ РСУ-гай хүдэлмэришэд, дайнай ба ажалай ветеранууд, залуушуул олоороо хабаадалсаа.

РСУ-гай начальник И. Р. Эрдынеев үдэшые нээгээд, үнгэрэгшэ жэлэй ажалай дүнгүүд, КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй илагшад тухай хөөрэжэ үгэһэн байна. Зэбһэрлэлгын һүүлээр спортын хэдэн зүйлөөр болоһон мүрысөөнүүдтэ 14 команда хабаадалсаа. Волейболоор, футболоор, шатараар, аргамжа таталгаар болон сагаалса буудалгаар олоной һонирхол татаһан мүрысөөнүүд болоо. 19 шатаршадай дундаһаа эрхим дүн туйлаһан Ж. Дашиагбанов түрүү һуури эзэлээ. С. Дашиевай толгойлһон барилгашадай бригада волейболоор эрхимлэһэн байна. Тиихэдэ барилгашан З. Батожапов, модошо дархан А. Лыгденов эрхим футболист болон волейболист гэжэ тодоруулагдаа.

Энэ үдэшэдэ РСУ-гай шефтээ абаһан Хэжэнгын интернат һургуулиин багшанар болон хүмүүжүүлэгшэд, дуунай-инструментальна «Үетэн» гэжэ ансамбль хабаадалсаа.

Э. ДАМБАЕВА.
Хэжэнгын район.

ХАДАТА АХЫН ХАРГЫНУУДААР

Хадын хабшал соогуур бусайдаһан харгыгаар бишыхан автобус саһа шаршагануулан гүйлгэнэ. Тэрээн соо жолоошонгүйгөөр юһэн хүн һуунхай. Мүнөө автобус Дэбһэг нютагта түбхинэһэн Ахадаа суутай хонишон Владимир Михайлович Ошоровой отара зорибо гээшэ.

Амаралтын гү, али субботын үдэр бүхэндэ Орлигой соёлой байшангай дэргэдэхи уран һайханай самодеятельностиин артистнууд холо, ойрын буусануудаар ябажа, үбэлжэлгэ үнгэргэжэ байгаа малшадта концерт наада харуулдаг заншалтай. Тэдэниие районой соёлой байшангай директор Лопсон Самбуевич Манханов хүтэлбэрилдэг юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: буряад уянгата дуунуудые гүйсэдхэгшэд С. Холхоева, В. Дамбаева, А. Пронтеев, А. Ошорова, В. Литвинов гэгшэд шэнэ дуу сээжэлдэнэ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фототекст.

ХОЛЫН ЗАМ ГАТАЛБА

М. И. Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой спортсменүүд Улаан-Үдэ—Мысовая гэһэн санаар урилдаа үнгэргэбэ. «Локомотив» бүлгэмэй спортсменүүд урилдаагаа партиин XXVII съездэдэ зорюулба.

Зуун наяад километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда арбан эрэшүүл болон түмэр замай отделениин больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд Татьяна Жадилева, Анна Трифонова гэгшэд хабаадалсаба. Эрэшүүлэйнь дунда электровозой машинистнүүд Владимир Беляев, Анатолий Духонин, Геннадий Митронин, слесарьнүүд Юрий Папидов, Сергей Миняев, Валентин Голубев гэгшэд оролсоо.

Холын зайда урилдагшадай бүлэгэй командираар биатлоноор спортын мастерта кандидат Игорь Миняев, комиссараар СССР-эй спортын мастер Юрий Долбак гэгшэд томилогдоһон байна.

Санаар ябагшад Татаурова — Селенга—Посольская гэһэн түмэр замай станцинуудаар дамжан Мысовая станци хүрөө юм. Эдэнэр хүрэһэн лэ газартаа түмэр замай хүдэлмэришэдэй урда лекци, хөөрэлдөө үнгэргэһэн, арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада локомотивна депогой туйлаһан амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгэһэн байха юм.

Татаурова станцида локомотивна депогой уран һайханай бүлгэм эдэнэртэй нэгэдэжэ, аян замынь үргэлжэлүүлэлсээ. Эдэнэр санашадай хүрэһэн станци болон бусад газарнуудта концерт, наада харуулаа.

Н. ИВАНОВ.

МАРТЫН УЛАРИЛ

Хабарай түрүүшын һара гаража, энэ хаһада үбэлые һэлгэдэг байгаалиин үзэгдэлнүүд эхилхэнь. Атлантикын дулаан агаарай амин Байгал далай хүдөөрхи нютагуудта хүрэжэ, тэрэнэй ехэ нүлөөн доро Азиин антициклон һуладана. Энэ үедэ сагай уларил гол түлэб тогтуурисгүй, хүйтэн һалхитай байһанаа гэнтэ наратай дулаахан үдэрнүүдээр һэлгэгдэдэг. Тиигээд дахинаа хүйтэрдэг гээшэ.

Байгша оной март һара дулаан байха. Республикын хойто нютагуудта 13—16 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ. Энэмнай урда жэлнүүдтэ орходоо, 1—1,5 градусаар дулаан болоно гээшэ. Бусад районуудта 6—9 градус хүйтэн байха.

Түрүүшын болон табадахи табан хоногуудта хойто районуудта 31—36, баруун урдахи нютагуудта 37—42, бусад районуудта 25—30 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Эгээл дулаан уларилтай үдэрнүүд хоёрдохи болон һүүлшын табан хоногуудта болохо ёһотой. Энэ үедэ һүнинөө 6—11, хойто нютагуудта 8—13 градус хүйтэн, үдэртөө 5—10, республикын хойто хубида 0—5 градус болохоор хүлеэгдэнэ. Шииг нойтон балай ехээр орохогүй. Хоёрдохи декадын эхиндэ, һарын хушаар һалхин шангадажа, секундын 15 метр хүсэтэйгөөр үлеэхэ.

Ц. ЖАЛСАНОВА,
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин ахалагша инженер-синоптик.

ХЭН, ХААНА ОШОХОБ?

□ «Труд» бүлгэмэй спортын зал соо столой теннисээр түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилэнхэй. Үглөөнэй 10 часһаа нааданда хотын предприяти, эмхи зургаануудай, һургуулинуудай физкультурын коллективүүд хабаадаха.

△ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ конькигаар Улаан-Үдын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Үглөөнэй 11 часһаа эхилхэ энэ мүрысөөндэ спортын бүлгэмүүдэй, клубуудай команданууд хабаадаха.

✧ Зүүн Сибириин технологическа институдай спортын зал соо хүнгэн атлетикээр «Спартак» бүлгэмэй түрүү һуури эзэлхын түлөө нэмэл мүрысөөн үдэрэй 12 часһаа эхилхээр хараалагдана. Мүн тус бүлгэмэй физкультурын коллективүүд ГТО-гой комплексын олон зүйлөөр Дээдэ Онгостойн «Огонек» гэжэ пионернүүдэй лагерь шадар мүрысэхэ.

✧ Дээдэ Онгостойн үзэсхэлэн газарта санаар облпрофсоведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө комсомольско-профсоюзай урилдаан үдэрэй хоёр часһаа захалхаар хүлеэгдэнэ. Мүрысөөндэ спортын бүлгэм, клубуудай спортсменүүд хабаадаха.

◇ Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ конькигаар урилдаха, сэнгэхэ дуратайшуул уригдана. Мүн санын баазада холо ойрын зайнуудта локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд урилдаха юм. Үдэрэй 12 часһаа заводой спортын клубай гэшүүд БАМ-ай командатай бүмбэгэтэй хоккей наадаха. Шатарайнь клубта авиазаводой болон ЛВРЗ-гэй команданууд 64 хюлгэ дээрэ шатараар хоорондоо мүрысэхэ юм.

⊙ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд манайда айлшаар ерэһэн аяншалагшадые хотынгоо түүхэтэ газарнуудтай танилсуулха.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 2-hoo 9 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 2.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 10.00 — Ритмическэ гимнастика. 10.30 — «Спортлотогой» 9-дэхи тираж. 10.40 — «Будильник». 11.10 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.10 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.40— «Аяншалагшадай клуб». 13.40—«Хүгжэмтэ киоск». 14.10 —«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.10 — СССР-эй арадай артист, кинорежиссер С. А. Герасимовай уран һайханай фильмүүд. «Семеро смелых». 16.50 — «Сэсэгүүд танай гэртэ». 17.50 — Киноафиша. 18.10 — СССР-эй арадай артистка Н. А. Обухова тухай хүгжэмтэ фильм. 19.20 — Мультфильмнүүд. 20.00 — КПСС-эй XXVII съездын делегадууд болон айлшадта концерт. 22.00—«Время». 22.45 — Поэтическэ антологи. А. Безыменский. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат, «Спартак» — «Жальгирис».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.15 — Концерт. 9.45 — Баримтата фильм. 9.55 — «Ород хэлэн». 10.25 — Е. Глебов. «К миру» гэһэн симфони. 10.45—Баримтата фильм. 11.05 — Симфоническа хүгжэмэй концерт. 11.50 —«Мэдээжэ аад, юрэ ... 12.50 — М. Горь[кий] ... ев и другие». С... рэнэй академич... атрай фильм-... Ю. В. Андропов... үйлэдбэриин ... нэгэдэлэй ху... тэй уулзалга. 1... 17.55 — Боксоор ... пионат. 18.40 — ... веста» — кинокон... Театральна шэн... «Амгалан нойр... шуул!». 21... фильм. 21.25 — ... ба залуушуул» ... мя». 22.45 — «По... дем» — уран һай...

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 10.05 — Футболой шэнжэлэл. 10.35 —«Орленок» — үхибүүдтэ фильм. 11.50 — «Ан амитадай аймагта». 15.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 15.45—Баримтата фильм. 16.15—Латыш хүгжэмэй концерт. 16.35 — «Ажалша хүн мүнөөнэй сценэ дээрэ». 17.50 — Түбэй телевидениин болон Бүхэсоюзна радиогой Хүүгэдэй ехэ хоорой концерт. 18.25 — Капитальна барилгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ асуудалнууд тухай.

Улаан-Үдэ. 18.55 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.15 — Экономикын талаар шэнжэлэл.

Москва. 19.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 20.00 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.15—Съездын урдахи социалис мүрысөө үүсхэгшэ Зэдын комбинадай коллективтэ.

Москва. 21.00 — «Олимпийский» гэжэ спорткомплексдо спортивна һайндэр. 22.00 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 22.15 — Спортивна һайндэрэй үргэлжэлэл. 23.15—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 9.55 — Баримтата фильм. 10.05— «Ород хэлэн». 10.55 — Михаил Исаковскитой уулзалга. 11.35, 12.40—Түүхэ. 6-дахи класс. 12.05 —«Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 13.20—Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 13.40 — Шиник ленинскэ библиотекэ. 14.10— Н. Островскиин ажаябадал ба зохёохы ажал ябуулга тухай. 14.55 — Багшада — хүгжэмэй хэшээл.

Улаан-Үдэ. 18.10 — «Бурятстройматериалы» нэгэдэлэй предприятинуудта һэлъбэн шэнэдхэлгэ ба технологи нарижуулга тухай.

Москва. 18.55 ... ковский. «Шелк... һээ хэһэг.

Улаан-Үдэ. 19... дай АССР-эй ... гой арадай ... оркестрэй ... Сонсохолнууд.

Москва. 20.15 ... шэнжэлэл. 20.45— ... дай дуунууд ба ... — «Амгалан нойр... шуул». 21.15— ... дателя» — уран ... фильм. 22.35 ... фильм. 23.00 — ... церт. 23.15—«Вр... Санаар урилдаа... лометртэ. Эхэн...

ВТОРНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 10.05 — «Долоон хоногой спорт». 10.25—П. И. Чайковскиин «Хун шубуута нуур» гэһэн балет. 15.30—КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 15.45—Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 16.25—Шэнэ һонин (буряадаар). 16.40—«Саяан» гэһэн программа. 17.25— Барилгын «БАМтоннельстрой» управлениин 18-дахи ба 11-дэхи тоннельнэ отрядуудай мүрысөөн тухай. 11.55 — «Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 18.15 — Боксоор СССР-эй чемпионат. 18.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 20.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.25—«Мужики» — уран һайханай фильм. 22.00—КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 22.15 — Искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 23.15 —«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Физикэ. 10-дахи класс. 10.05, 13.35 — Француз хэлэн. 11.05 — «Манай саад». 11.35 — Баримтата фильм. 11.55 — Александр Блок тухай монолог. 12.55 — Киногой хүгжэм. 14.05 — Географи. 6-дахи класс. 14.35 — Тележурнал.

Улаан-Үдэ. 16.05 — Телефильм.

Москва. 16.25 — Мүнөөнэй совет литературада В. И. Ленинэй образ. 16.55 — Абхазай АССР-эй Гүрэн... рай ансамблиин ... — «Долоон хо... 17.45 — «Эрдэм ... байдал».

Улаан-Үдэ. 18... — теле-суглуул... «Фитиль». 18.55 ... нууд. 21.00 — «... согты, багашуул... зи». В. Маяков... «Прошу слова». 23.15—«Время». ... эй арадуудай үб... такиада.

СРЕДА, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—«Время». 10.05 — «Мужики»—уран һайханай фильм. 11.45 — Аяншалагшадай клуб. 15.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 15.45 — «Оптимистическая трагедия» —уран һайханай фильм. 17.40 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Арадай хиналтын экран». 19.10—«Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 20.00 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.25 — «Торпедоносцы»—уран һайханай фильм. 22.00—КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 22.15—Түбэй телевидениин ба Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 23.15—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 10.05, 14.10—Немец хэлэн. 11.05 — СПТУ-гай һурагшадта Астрономи. 11.35 — Баримтата фильм. 11.55—К. Федин. Уран зохёолой портрет. 12.40—Түрэлхидтэ тележурнал. 13.10— Физикэ. 9-дэхи класс. 13.40— М. А. Шолохов. «Поднятая целина». 14.40 — һурагшадта — физиологи ба ариг сэбэр тухай. 15.15 — «Газарай ёһотой эзэдынь болохобди». 15.40 — СССР-эй Герб тухай. 18.30 — «Манай саад». 19.00—«Элдэб үнгэтэй ... 19.20—«Совет с...

Улаан-Үдэ. 19... рянуудта «О... — Сонсохолну... рилгашан» гэһ... 20.40 — «Хууш... киноочерк.

Москва. 21.00 ... нойрсогты, бага... «Москва—Баатар... —«Прошу слова... ри. 23.15—«Вре... СССР-эй араду... VI Спартакиада...

ЧЕТВЕРГ, 6

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 10.05 — «Торпедоносцы» — уран һайханай фильм. 11.40 — Арадай аялга дуунууд. 11.50 — Баримтата фильм. 15.30 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 15.45 — Баримтата фильм. 16.20 — С. Рахманинов. Оркестртэй хамта фортепиано дээрэ гүйсэдхэгдэхэ 1-дэхи номерой концерт. 16.50 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 18.30 — Бултанда зорюулагдаһан стадион. 19.00 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 20.30 — «Объективтэ—Эхэ оромнай» — фотоконкурс. 20.35 — «Шестой» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Время». 23.00 — Футбол. Кубогуудта хүртэгшэдэй кубок. «Рапид» (Венэ) — «Динамо» (Киев).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. 10.05 — Бетховеной 5-дахи симфони. 11.05 — Коммунис партиин манифестын түүхэтэ удха шанар. 11.35 — Б. Горбатовай зохёолнуудай хуудаһануудаар. 12.15 — Баримтата фильм. 12.45 — В. Маяковский. «Хорошо» гэһэн поэмэ. 16.20 — С. Рахманинов. Концерт. 16.50 — КПСС-эй XXVII съезд дээрэ. 18.30 — Мультфильмнүүд.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 19.15 — «һайндэроор, хүндэтэ эхэнэрнүүд!» Телевизор харагшадай бэшэ... тэ дамжуулга.

Москва. 20.00 ... церт.

Улаан-Үдэ. 20... холнууд. 20.40 ...

Москва. 21.0... нойрсогты, бага... С. Прокофьев. ... рой симфони. 22... 23.00 — «Сохра... — уран һайхана... — Баримтата ф... «Я хочу танце... балет. 00.55 — С... дай үбэлэй VI ...

ПЯТНИЦА, 7

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 10.35 — Киев хотын Железнодорожно районой Пионернүүдэй ордонгой уран һайханай коллективүүдэй концерт. 11.05 — «Шестой» — уран һайханай фильм. 12.30 — Шэнэ һонин. (12.35 хүрэтэр). 15.30 —Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильм. 16.15 — «Ород хэлэн». 16.45 — Мультфильм. 16.55 — «Хэлэһэн үгэеэ хэрэгээрээ баталха».

Улаан-Үдэ. 17.25 — Буряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 17.40 — Ю. А. Гагаринай ниидэлгын 25 жэлэй ойдо. 18.40 — «Эб найрамдал ба залуушуул». 19.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 19.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.50 — «Хабаяа туршая, басагад!» 21.20 — «Время». 21.55 — **Мартын 8-най Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан ба концерт.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35 — Географи. 8-дахи класс. 10.05, 13.55— Англи хэлэн. 11.05 — Юрэнхы биологи. 11.35, 12.40 — Түүхэ. 7-дохи класс. 12.05 — «Поэзи». Г. Абашидзе. 13.10 — М. Пришвинэй зохёолнуудай хуудаһануудаар. 14.25— «XIX зуун жэлэй ородой искусство». 15.05 — Композитор И. О. Дунаевский. 16.05 — Шэнэ һонин. 17.25 — Концерт.

Улаан-Үдэ. 17.40 — Шэнэ һонин (буряадаар). 17.55 — «Факел». Улаан-Үдын хангалгын һалбариин предприятинуудай залуу хүдэлмэрилэгшэд дамжуулгада хабаадаха.

Москва. 19.30 ... дүүдэй шүлэгүү... уншаха.

Улаан-Үдэ. 19... хэрэгүүд ба ... ряадаар). 20... айлшад». 20.35 ... аяншалгын аль...

Москва. 21.00 ... нойрсогты, бага... «Время». 21.55 ... ажабайдалай ... 22.25 — Союз... нуудай арадай ... концерт. 23... 23.50 — СССР-эй ... үбэлэй VI Спа...

СУББОТО, 8.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ УЛАСХООРОНДЫН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.35 — Аккордеоной абяан зэдэлнэ. 10.05 — Баримтата фильмүүд. 10.35 — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэртэ зорюулагдаһан уран шүлэгэй найруулга. 11.05 —«Элүүр энхэ байлга». 11.50 — Фортепианна хүгжэмэй концерт. 12.05 — П. Алексеевэй нэрэмжэтэ нарин сэмбын фабрикын хүдэлмэришэдэй сүлөө сагаа яажа эмхидхэдэг тухай (Москва). 12.45 —Мультфильмнүүд. 13.15 — СССР-эй арадуудай үбэлэй VI Спартакиадын нээлгэ. 13.50 — «Ургамалай аймаг». 14.35— «Электронная бабушка» — үхибүүдтэ уран һайханай фильм. 15.40 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 15.55 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 16.55 — Мультфильм. 17.05 — Поэтическэ антологи. Н. Тихонов. 17.25 — «Москвичка». Телеклуб. 18.45 — Ехэшүүлдэ мультфильмнүүд. 19.15 — «Посол Советского Союза» — уран һайханай фильм. 20.55 — «Энеэдэ нааданай үдэшэнүүд» гэһэн дамжуулгын хуудаһануудаар. 22.00 — «Время». 22.30 — **«һайндэроор, хүндэтэ эхэнэрнүүд!» Хүгжэмтэ дамжуулга.** 00.35 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.30 — Ритмическэ гимнастика. 10.00 — Гандболоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 10.30—Баримтата фильм. 10.50 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 11.20 — «Лицедейство» — зүжэг. (ГДР). 12.20 — «Газар дээрэ, огторгойдо, далай дээрэ». 12.50— М. Глинкын хүгжэм. 13.20 — «Усатый нянь» — уран һайханай фильм. 14.35 — Арадай уран бэлиг. 15.20 — «Экологическа днев... «Танай гаралга... най гэртэ сэс... «Аяншалагшад... — «Советская ... налай шангай ... но тамаралга... дын мүрысөө... Фельцман. Ор... «Баран зон ... 21.00 — «Амг... багашуул!» 21.1... фильм. 21.30 — ... дуудай уран ... «Время». 22.30 ... ное мнение» — ... най фильм. 00... арадуудай үбэ... киада.

ВОСКРЕСЕНИ, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15 — «Пионери» — киножурнал. 10.25 — «Спортлотогой» 10-дахи тираж. 10.35— «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — Хүгжэмтэ киоск. 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — «Комсомольск» — уран һайханай фильм. 16.45— СССР-эй ГАБТ-ын духовой инструментнүүдэй оркестр наадаха. 17.05 — «Ералаш». 17.15 — «Марья-искусница» — уран һайханай фильм. 19.00 —Концерт. 19.25 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.10 — Эстрадна дамжуулга. 22.00 — «Время». 22.35 — «Мужчины и все остальные» — уран һайханай фильм. 23.55 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.15 — «Собственное мнение» — уран һайханай фильм. 10.50 — Мурманскын телестудиин программа. 11.55 — «Эжын һургуули». 12.55 — «Тарас Шевченко»— уран һайханай фильм. 14.15— «Ород хэлэн». 14.45 — «Хүгжэм—кинодо, ... левиденидэ» ... га. 16.05 — «... магта». 17.05 — ... сэй кубок. ... СССР-эй суглу... мандануд. эстрадна дамж... «Эб найрамдал... 19.00 — Б... 19.30 — И-С. ... хёолнууд. 20.2... харагшадай ан... Баримтата фил... галан нойрсо... 21.15—Уран з... 22.00 — «Вре... римтата фильм... ективтэ—Эхэ ... фотоконкурс. ... лоор СССР-... «Спартак»— З... Уран зохёолой... руулга. 24.20 ... урилдалга. 01... фильмүүд. 01.5...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд: информационно мэдээсэл ба съездын хүдэлмэри тухай тоосоон.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партиин заaһан зам үнэн сэхэ гэжэ совет хүнүүд һайн ойлгоно» — материлнуудай суглуулбари. «Хамтадаа нэгэ зорилготойгоор» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Мал ажал — онсо шухала һалбари. «Шубуунай фабрикын хоёрдохиёо мүндэлэлгэ» — П. Натаевай статья. Республикын нютаг нютагай һонин.

Гурбадахи хуудаһанда. «Асари ехэ зорилгонууд, дүүргэгдэхэ дүүрэн арга боломжонууд» — В. Петрунинай статья. (ТАСС). БАМ-ай хүүргэнүүд: эрэлхэг зоригой гэршэнүүд» — В. Байкаловай статья (Үргэлжэлэл). Хилын саанаһаа абтаһан тобшо мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Буряад орон съездһээ съезд хүрэтэр» гэһэн выставкэһээ В. Матвиевскиин фото-зурагууд. «Байгал» журналай 1-дэхи номер» — М. Смирновагай корреспонденци. Ажалшадай амаралта. «Аяншалгын путевкотойгоор — амаралтадаа» — Б. Фёдоровой статья. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ ул. Ленина ... Н-03323. Заказ № 52. Индекс 0460...